УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

МІСІОНАР

2010
ТРАВЕНЬ
№5 (211)

Тріумфальний похід мощей Івана Христителя
о. Теодозій Янків, ЧСВВ

Святий Миколай запрошує до Крехова на щорічний відпуст

Habemus Papam. До п'ятої річниці обрання Венедикта XVI

СВЯТИЛИЩЕ СВЯТОГО СИМЕОНА

у м. Задар на березі Адріатичного моря у Хорватії

Ковчег з мощами святого Симеона Богоприємця ▶

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА ... 3

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ
НА ЧЕРВЕНЬ ... 6

ПОКРОВИТЕЛЬ НА ЧЕРВЕНЬ:
СВ. ТОМА МОР ... 7

о. Діонісій ЗАВЕДЮК, ЧСВВ
ПОСЛАННЯ АПОСТОЛА ПАВЛА ДО КОРИНТЯН ... 8

«HABEMUS PAPAM»:
П'ЯТА РІЧНИЦЯ ОБРАННЯ ВЕНЕДИКТА XVI ... 10

ПРИЗНАЧЕННЯ АПОСТОЛЬСЬКОГО АДМІНІСТРАТОРА ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЄПАРХІЇ В АРГЕНТИНІ ... 11

ПРИЗНАЧЕНО ЄПИСКОПА-КОАД'ЮТОРА САМБІРСЬКО-ДРОГОБИЦЬКОЇ ЄПАРХІЇ УГКЦ ... 12

СВЯЩЕНИК РОБИТЬ ПРИСУТНІМ ХРИСТА І ПОКЛИКАНИЙ НАВЧАТИ СЛОВУ БОЖОМУ ... 12

о. Теодозій ЯНКІВ, ЧСВВ, о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
ПРОПОВІДЬ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ ЖИВЕ ... 14

о. Теодозій ЯНКІВ, ЧСВВ
ІСТОРІЯ МОЩЕЙ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ: ВІД СЕВАСТІЇ ДО БЕРЕЖАН ... 15

Вікторія ВДОВІН
З ВІРОЮ В БОЖУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ ... 18

СЛУЖІННЯ СЕСТЕР КАТЕХИТОК СВ. АННИ ... 20

Ігор СКЛЕНАР
УКРАЇНСЬКИЙ ВІДДІЛ «РАДІО ВАТИКАН»: 70-ЛІТНЄ СЛУЖІННЯ ЦЕРКВІ ТА НАРОДОВІ ... 21

Христина БАЗИЛЕВИЧ, Оксана ЗАЯЧКІВСЬКА
«ЙОГО ВІДНОШЕННЯ ДО ЛЮДЕЙ ЩИРЕ І ОДВЕРТЕ» ... 23

о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
СВЯТИЙ СИМЕОН БОГОПРИЄМЕЦЬ – ПОКРОВИТЕЛЬ ЗАДАРСЬКИЙ ... 25

Надія ВОЛКОВЕЦЬКА
ВИТВИЦЯ ВІДНОВИЛАСЯ У СВ. МІСІЯХ ... 26

о. Йосафат ХАЙМИК, ЧСВВ
ЧЛЕНИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ У СВЯТИХ МІСЦЯХ ПОЛЬЩІ ... 27

ПРОГРАМИ СВЯТКУВАНЬ ... 30

Наталя НАЗАР
ПОДОРОЖ НА ЗЕМЛІ ВІЙСЬКА ЗАПОРІЗЬКОГО АБО ПРО МАЛЕ ЗЕРНО ВЕЛИКОЇ НАДІЇ ... 31

Іван КОБАСЯР
МІСІЇ МИРЯН УЦЕРКВІ ... 32

Галина ГОРДАСЕВИЧ
НОЇВ КОВЧЕГ ... 36

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
НАВЕРНЕННЯ ЩЕ ОДНОГО БЛУДНОГО СИНА ... 40

Леся ШТИКАЛО
КРОСВОРД ... 44

бр. Юстин БОРИС, ЧСВВ
ДВІ СЛОВІ ... 45

СТОРІНКАМИ БІБЛІЇ ... 46

МІСІОНАРЧИКОВА ПОШТА ... 47

КАТЕХИЗМОВІ ВИЇМКИ ... 48

ВЕСЕЛИНКИ ... 48

МУХА ... 49

Леся ШТИКАЛО
ЗАГАДКА «СВЯТО МАТЕРІ» ... 50

о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
головний редактор

Христос воскрес!

Цьогоріч у травні відзначаємо свята Вознесіння Господнього та Зіслання Святого Духа. Обидва вони знаменують зміну в історії: Бог, який став людиною, Ісус Христос, прийшов як Слово Боже, проживав з нами, проповідував, звіщав і творив, тепер відходить, щоб у слові втілитися через дію Святого Духа у своїй спільноті – Церкві, яка народжується у день П'ятидесятниці, щоб, прийнявши слово Христове, далі понести його між люди і народи, звіщаючи добру новину про Царство. Христос замінив себе своєю Церквою, залишившись у ній до кінця віку Духом та жертвою – безкровною жертвою Тіла і Крові у Пресвятій Тайні Євхаристії: «Що ти на землі зв'яжеш, те буде зв'язане на небі; і те, що ти на землі розв'яжеш, те буде розв'язане на небі» (Мт 16,19). Церква, яка розпочала свою діяльність у Зісланні Святого Духа, діє і по нині під Його керуванням і Його силою. Так Церква постає Пратайною, тобто тією святою Тайною, в якій здійснюються всі святі Тайни: Хрещення, Миропомазання, Євхаристія, Покаяння, Оливопомазання, Священство і Подружжя. Як свята Тайна, вона має свою видиму структуру, за якою її можуть всі розпізнати, і зв'язок Духа, невидимий, який вимагає від нас зусилля віри. Саме тому кожного дня, виголошуючи Символ віри, який ми називаємо Нікейсько-Царгородським, визнаємо як догму, нашу віру в єдину, святу, соборну (католицьку) й апостольську Церкву. Віра в Бога, в Ісуса Христа неможлива без віри у Церкву, а разом з тим без відповідної пошани і послуху до церковного вчення, правопорядку та ієрархії. Неможливо навіть бути християнином, якщо не належати до правдивої Христової Церкви.

В останні часи проглядається тенденція, коли багато людей споглядають на Церкву із споживацьких мотивів, виправдовуючи свою незацікавленість нею та її вченням риторичним запитанням: «А що мені Церква дасть?», очікуючи, вочевидь, що наслідком приналежності до Церкви повинно стати підвищення т.зв. «життє-

вих стандартів», що включає в себе насамперед матеріально-тілесну гармонію (матеріальний достаток, безпроблемне здоров'я), а також духовну (радість і задоволення від спілкування з Богом, внутрішню духовну рівновагу). Однак, в будь-якому із цих випадків ми очікуємо від Церкви чогось, що має «вона» нам дати, забуваючи, що Церквою є ми самі. Можна провести паралель з родиною, тому що кожний з нас належить до якоїсь сім'ї. Було б несправедливо запитувати, що дає нам приналежність до сім'ї, адже ж ми самі є її частиною! Справді, як може торжествувати мир і злагода між людьми, поки ми, християни, очікуємо, що хтось інший повинен зробити перший крок. Саме тому ми не повинні запитувати, що Церква може дати нам, а більше: «Що ми як члени Церкви, християни, можемо зробити для того, щоб проповідувалось Боже Слово і торжествувало Його святе Царство?». Так Господь закликає нас світити перед людьми своїм світлом, яке ми отримали від правдивого Світла, Христа: «Ви – світло світу. Не може сховатись місто, що лежить на верху гори. І не запалюють світла і не ставлять його під посудиною, лише на свічник, і воно світить усім у хаті. Так нехай світить перед людьми ваше світло, щоб вони, бачивши ваші добрі вчинки, прославляли Вашого Отця, що на небі» (Мт 5,14-16).

Люди легко критикують Церкву. Переважно тоді, коли треба виправдати якісь свої недоліки, падіння або й гріхи. Однак критика Церкви – це не критика держави чи якихось суспільних структур або традицій. Насправді, вона проникає глибоко в серця людей і руйнує те, що найважливіше для людини – довір'я до Бога, яке проявляється тільки через приналежність до Церкви. Найгірше, що свою віру руйнують і критики, і слухачі. Можна заперечити, що, мовляв, у Церкві є багато недоліків, які необхідно виправляти. І це справді так! Недоліків є надто багато, так само, як багато грішників і гріхів. Однак їх неможливо виправити тільки вказуванням на них, а тим більше не насильством чи розбратом. Завжди дискусія повинна проходити, по-перше, всередині Церкви, а по-друге, по-церковному, по-християнськи. Нашою терпеливістю і завзяттям ми чинимо Церкву такою, якими ми самі є. А довір'ям до того, що Церквою провадить Святий Дух аж до кінця віків, спричиняємося до її розбудови і скріплення. ■

МІСІОНАР
УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

Головний редактор:
о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ

Відповідальний секретар:
Ігор САВ'ЯК

Радакційна колегія:
о. Йосафат ХАЙМИК, ЧСВВ
о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
о. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ
Віра АРІВ

Літературне редагування:
Ігор ЯРЕМКО

Коректура:
Ігор ЯРЕМКО

Дизайн та комп'ютерна верстка:
Олег ПЕЛЕНИЧКА

Фото:
бр. Іпатій ВАЩИШИН, ЧСВВ

Заснований у 1897 році
Засновники – Отці Василіяни
Реєстраційне свідоцтво КВ № 5133 від 18.05.2001 р.
Часопис виходить раз у місяць

Передплатний індекс – 23959

Адреса редакції:
м. Львів, 79019, вул. Б. Хмельницького, 36
Святоонуфріївський монастир Отців Василіян
тел/факс: 272-46-94
URL: www.osbm.in.ua

Підписано до друку 29.04.2010 Формат 70x100 1/16. Друк офсетний.
Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. Фарбо-відб. 5,7.
Обл.-вид. арк. 5,0. Зам. Тираж 5500 прим.

ЦІНА ДОГОВІРНА

Віддруковано з готових діапозитивів
у Жовківській друкарні видавництва Отців Василіян
«Місіонер». 80300, Львівська обл., м. Жовква,
вул. Василіянська, 8

Передруки і переклади дозволені за поданням джерела. Редакція зберігає за собою право виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

©Журнал «Місіонар», 2010

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії усі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня, як винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за Святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та в усіх намірах Апостольства молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішний день.

Пресвяті Серця Ісуса і Марії, спомагайте святу Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

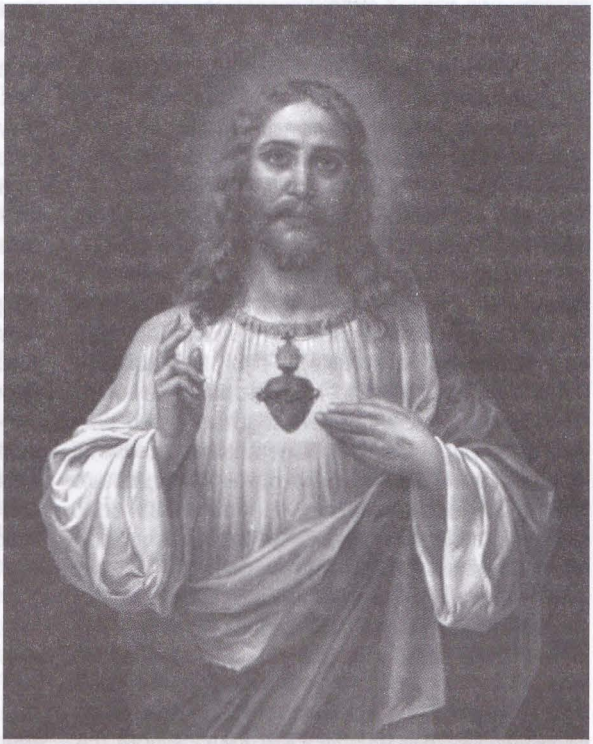

Ось Серце, що так полюбило нас...

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ТРАВЕНЬ

(З благословення Святішого Отця)

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоб було покладено кінець трагічній і несправедливій торгівлі людськими істотами, жертвами якої, на жаль, стають мільйони жінок і дітей.

МІСІЙНИЙ: Щоб священики, ченці та черниці, миряни, задіяні в апостольстві, зуміли вдихнути місійний ентузіазм в спільноти, які є ввіреними в їхню духовну опіку.

МІСЦЕВИЙ: Щоб серця молодих хлопців і дівчат відкрилися на поклик Божий і щоб вони не боялися відповідати на нього, посвячуючи себе Христу в монашому стані.

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЧЕРВЕНЬ

(З благословення Святішого Отця)

о. Йосафат Хаймик, ЧСВВ

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоб усі національні і наднаціональні інституції зобов'язалися гарантувати повагу до людського життя від зачаття до природної смерті.

В наш час часто можна почути заклики на захист людської особи, її життя, майна. Видаються державні закони, створюються організації, пишуться наукові праці і все це заради захисту прав людини. Гарантія поваги до людського життя є основою конституції будь-якої держави світу. Але, на жаль, попри всі ці заходи, людське життя, особливо в сучасну добу знаходиться в небезпеці. Адже проблема полягає не тільки в розумінні причини виникнення чи походження людського життя, але також в його межах, тобто коли воно розпочинається і коли закінчується як таке. Катехизм Католицької Церкви стверджує: «Людське життя треба поважати, як щось священне, бо від самого початку воно основується на творчій дії Бога і воно завжди залишається в особливому відношенні до Творця, своєї єдиної мети. Сам Бог є Владикою життя від його початку і до кінця; ніхто, за жодних обставин, не може привласнювати собі право прямо знищити невинну людську істоту» (ККЦ 2258). Хоча науково-технічний прогрес щораз більше вселяє надії на краще завтра, але водночас будить великі тривоги щодо трактування людського життя і його охорони. Так звана «цивілізація смерті», за словами Слуги Божого Папи Івана Павла II, спустошує світ через легалізацію абортів, евтаназію та через різноманітні експерименти над здоров'ям людей. Єдиним поясненням такої ментальності є брак Бога в серцях людей, а таким особам важко сприймати слова Господні «Не вбий» (Вих 20,13), як найвищий та незмінний наказ. Попри все, Церква завжди проголошуватиме ту істину, що людське життя, навіть якщо воно слабке і позначене терпінням, залишається чудовим даром Божим, який потрібно оберігати від моменту зачаття аж до його природної смерті. Молімося, найдорожчі брати і сестри в апостольстві, щоб це зрозуміли і практикували всі без винятку національні і міжнародні інституції світу. ■

МІСІЙНИЙ: Щоб Церкви в Азії, які являють собою «невелике стадо» серед нехристиянських народів, змогли проголошувати Євангеліє і давати свідчення радості через свою приналежність до Христа.

Азія від Токіо по Бейрут, від Новоросійська до Джакарти являє собою найбільш заселену територію світу. Тут також зосереджені старі традиційні релігії, суспільство майбутнього без виразних систем вірувань. На цьому просторому континенті проходять динамічні економічні перетворення, але в той же час ще спостерігається соціальна несправедливість, прірва між дуже багатими і бідними людьми. Азія на відміну від Африки дуже швидко піддалась масштабним змінам, які також не є чужими для християнства. Йдеться про свідомий пошук справедливості виключно мирним шляхом, а також піднесення гідності людської особи. Хоча Католицька Церква має свої глибокі корені в Азії, однак католики становлять всього 2 % від загальної чисельності віруючих на цьому континенті. Навернення до християнства зіштовхується з чисельними перешкодами. Наприклад, приналежність когось із азіатів до християнської віри місцеві мешканці трактують як зраду традиційних вірувань (здебільшого це індуїзм і буддизм), а навіть як відхід від національної тотожності. Крім того, самі закони ісламських держав обмежують або й взагалі забороняють навернення на християнство. Попри все, така ситуація часто-густо навіть ще й сприяє поширенню Христової віри. Адже це подібно до незмінної засади, яка існувала в перших віках християнства: «Кров мучеників є посівом для нових християн» (Св. Тертуліан). Статистика свідчить про щорічне збільшення віруючих приблизно на 4,5 % , а це в загальному є мільйони

людей. Тому Церква закликає своїх дочок і синів, які хоча й становлять «невелике стадо» серед інших нехристиянських релігій, відважно проповідувати Ісуса Христа своїм життям. Ще II Ватиканський Собор в Декларації про відношення Церкви до нехристиянських релігій намагався окреслити позицію щодо інших великих релігій світу. Попри те, цей важливий документ закликає християн з повагою ставитися до вірувань інших людей, провадити діалог, що не суперечить християнській моралі і духовності. Молімося, щоб щира приналежність до Христа допомагала християнам з радістю проповідувати Ісуса там, де цього захоче від них Господь. ■

МІСЦЕВИЙ: Щоб люди, які в Україні з різних причин втратили житло і тепер проживають на вулиці, за Божою ласкою змогли піднятися зі свого упадку і повернутися до впорядкованого життя.

Увага до бездомних на законодавчому рівні в Україні почала проявлятися зовсім недавно. Тільки в січні 2006 року вступив у дію Закон України "Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей". Він передбачає створення для бездомних людей будинків нічного перебування (нічліжок), центрів реінтеграції, соціальних готелів. Три типи установ відповідають трьом етапам ресоціалізації бездомних. Перший етап – у людини зароджується бажання щось змінити у своєму житті. Цьому етапу відповідає нічліжка. Тут бездомні завжди можуть переночувати і попоїсти. Другий етап – особа постановила змінити своє життя. Тоді їй пропонують перейти у центр реінтеграції, життя в якому обумовлене дотриманням відповідних правил, як-от: не вживати алкоголь чи наркотики тощо. Третій етап – людина шукає для себе місце у суспільстві в ширшій громаді. Цьому етапові відповідає соціальний готель. Тут люди роблять кроки для організації свого самостійного життя: сім'я, праця, виховання дітей. Попри усталений стереотип сприйняття бездомних осіб треба пам'ятати, що не всі вони опиняються на вулиці з власної волі. Часто причиною цього є тривала хвороба (наприклад, алкоголізм) або відсутність (наприклад, ув'язнення). В такій ситуації вкрай необхідною є допомога зі сторони, що безперечно пов'язується з довірою та милосердям, що здатні змінити будь-яке серце людини. Каже Ісус: «Усе, що ви зробили одному з моїх братів найменшим – ви мені зробили» (Мт 25, 40). Якщо вчитатися в євангельський текст, то наведені слова – це не просто заклик Христа виявляти милосердя, але від цього залежить й наше особисте оправдання перед Богом. Адже в іншому місці Христос говорить і таке: «Істинно кажу вам: те, чого ви не зробили одному з моїх братів найменших – мені також ви не зробили» (Мт 25, 45). Молімося в тому намірі, щоб в нашій державі було менше тих, які не мають своєї оселі, чи тих, яким бракує елементарних умов для життя. ■

■ ПОКРОВИТЕЛЬ НА ЧЕРВЕНЬ

СВ. ТОМА МОР, 22 червня.

Св. Тома Мор народився в Лондоні 7 лютого 1478 року в сім'ї сера Джона Мора, лондонського судді, який був відомий своєю чесністю. Томас здобув блискучу освіту юриста в Оксфордському університеті. В 1510 році він став одним з суддів Лондона в справах цивільних. Глибоко релігійний і прекрасно освічений в галузі канонічного права, Мор завжди сумлінно і віддано виконував свої обов'язки. Коли король Генріх VIII в 1531 році розірвав відносини з Ватиканом і створив Англіканську Церкву, а себе проголосив її головою, цьому невідступно спротивився Тома Мор. На той час він виконував обов'язки канцлера. На знак протесту Мор зрікся цього уряду і не склав присяги на вірність королю як релігійному зверхникові. За це 17 квітня 1535 року він був ув'язнений в Тауері, визнаний винним, а 6 липня 1535 року йому відрубали голову. За вірність Католицькій Церкві Тома Мор був канонізований і зарахований Папою Пієм XIдо лику святих в 1935 році. ■

ПОСЛАННЯ АПОСТОЛА ПАВЛА ДО КОРИНТЯН

о. Діонисій ЗАВЕДЮК,ЧСВВ

Листування апостола Павла із християнською громадою в Коринті заслуговує на особливу увагу. Не тільки тому, що в обидвох канонічних «Посланнях до коринтян» знаходимо багато глибоких думок, які розкривають зміст апостольської проповіді. Не тільки тому, що, беручи в сукупності, ці послання становлять майже третину цілої літературної спадщини св. Павла й охоплюють значний період його діяльності як апостола та засновника християнських спільнот. Заслуговують на увагу ці послання передусім тому, що виявляють і оцінюють у світлі Христового Євангелія різноманітні та складні сторони життя християнської спільноти. Тож мають вони не лише історичне значення, але залишаються свідченням апостольської проповіді та джерелом Божої правди для кожної християнської спільноти і в наш час.

Початки християнської спільноти в Коринті

Місто Коринт у I ст. по Р. Х. було важливим політичним, торгівельним та релігійним осередком. Зруйноване після кількасотлітнього свого існування у 146 р. римлянами, місто було відновлене за Юлія Цезаря, який у 44 р. до Р. Х. надав йому статус римської колонії. А невдовзі Коринт став столицею римської провінції Ахаї, створеної в 27 р. до Р. Х., та місцем урядування проконсула.

Місто знаходилось на західному краю перешийка, який з'єднував півострів Пелопонес із материковою Грецією та відділяв Коринтську затоку від Саламінської. Таке зручне географічне місцезнаходження – на перетині сухопутного та морських шляхів – було причиною швидкого розвитку міста.

Коринт мав два порти: Лехей на півночі, з виходом до Іонійського та Адріатичного морів, та Кенхреї трохи далі на південному сході, з виходом до Егейського моря. Вузький перешийок не дозволяв розвивати вільне судноплавство, але малі судна та багаж можна було перетягти з одної затоки в іншу по спеціально вимощеній дорозі (Коринтський канал, про який так довго мріяли і який почали прокопувати ще за цісаря Нерона (I ст.), з'єднав два моря аж у 1893 р.).

Спочатку населення Коринта складалося з вільних людей, які прибували до колонії з різних частин Римської держави: Греції, Сирії, Єгипту, Палестини. Добробут та успіх кожного залежав від його здатності та вмінь в умовах конкуренції вести свій промисел, тож ті, які працювали пильно, досягали добрих результатів, але поряд з багатими було багато і нужденних. Подібно до великих міст, населення Коринта було різноманітне як з етнічної, так і з культурної та релігійної точок зору. Крім грецько-римської релігії, символом якої був храм Афродити (Венери) в укріпленій південній частині міста – Акрокоринті, тут поширювалися й інші культи, принесені зі Сходу, зокрема з Єгипту. Була також у місті чисельна юдейська громада.

Здається, що перед прибуттям апостола Павла до Коринта тут майже не було християн, тож Павла можна з певністю вважати засновником Церкви у цьому місті. «Діяння апостолів» розповідають про півторарічне перебування Павла у Коринті під час його другої подорожі (18, 1-18), а також про тримісячне перебування в Греції ще один раз, під час третьої подорожі, хоч тут не згадано виразно про Коринт (20, 2-3). Інші, додаткові дані про взаємини Павла з громадою християн Коринта отримуємо з його послань.

Перебування Павла в Коринті

Хоч Павло та його співробітники у проголошенні Євангелія, Сила і Тимотей, мали намір занести благовість про Ісуса Христа усім, кого зустрінуть, навряд чи Коринт був початково у їхніх планах. Прибули вони туди після того, як змушені були покинути Солунь через переслідування з боку юдеїв. Після зупинки на короткий час у Верії Павло змушений рятуватися звідти втечею, дістається Атен, де намагається проповідувати Євангеліє, але наражається при цьому на явне несприйняття (Ді 17).

Невідомі нам причини, задля яких Павло вирушає далі на захід, можемо тільки здогадуватися про них. Це може бути і намагання покинути Атени, де він не бачив великої перспективи для поширення Євангелії, а мав бажання знайти краще місце. Чи думав Павло про Рим у той час? Навіть якщо так, то зустріч у Коринті з Акилою і Прискиллою (на той час уже, можливо, християнами), які змушені були покинути Рим (Ді 18, 2), могла його відвести від наміру вдатися туди. Можливо, Коринт Павло вибрав тому, що саме він був центром провінції Ахаї, як і місто Солунь було столицею Македонії? Не останньою причиною, напевно, було те, що Павло у цей час переживав за стан християнської громади у Солуні, яку змушений був передчасно покинути (1 Сол 3, 5). Не хотів він віддалятися надто далеко, але одночасно хотів бути у місті, зручному як з точки зору комунікації, щоб могти легко підтримувати взаємини, так і з огляду на перспективу подальшої євангельської проповіді.

Таке велике і жваве місто як Коринт, з його інтенсивним життям адміністративного, торгівельного і культурного осередку, могло бути для Павла та його товаришів нагодою для виявлення сили Євангелія, здатності Христового вчення переконувати людей, зайнятих справами цього віку, щоб вони всім серцем шукали і прагнули Божих справ.

Листування з громадою у Коринті

Скільки листів написав Павло до коринтян і чи отримував листи від них? Відповідь на це питання не така вже й проста, хоч з певністю можна сказати, що апостол написав до християн у Коринті більше, як два листи, та що отримував листи від них. У «Першому посланні до коринтян» знаходимо згадку про попередній лист Павла, нині втрачений (5, 9.11; назвемо його "листом А"), як також про лист коринтян до Павла (7, 1), – обидва були написані й отримані ще перед тим, як Павло вислав до коринтян це своє послання (1 Кор, назвемо його "листом Б").

Опісля сталися події, через які Павло написав коринтянам ще одного листа, «у сльозах», про який мова у 2 Кор 2, 3-4; 7, 8-9, – він також не зберігся (за порядком це був би "лист В"). Численні спроби вчених-біблістів вбачати в обидвох втрачених листах такі, що були включені до двох канонічних «Послань до коринтян» і так стали їх частинами, не увінчалися успіхом. Адже зміст обидвох цих листів (А та В), так як пише про них Павло, відрізнявся від того, який міститься в обох посланнях (1 Кор і 2 Кор), що ввійшли до канону Нового Завіту.

Іншим питанням є цілісність обох послань, які ввійшли до канону: чи не є вони співставленням кількох менших (оминаючи вже ті, що були втрачені)? Зокрема, це стосується такої частини «Другого послання до коринтян» як 10-13, тому що тема цих розділів відрізняється від тем попередньої частини цього послання. Крім того, 2 Кор 10-13 становить окрему, від початку добре продуману цілісність.

Непрості взаємини з коринтянами

Півторарічне перебування апостола Павла у Коринті, заснування там з його боку християнської громади, давало Христовому учневі можливість і право вважати себе неначе батьком коринтської Церкви: «І я, брати, не міг до вас говорити як до духовних, але як до тілесних, як до немовляток у Христі. Я молоком поїв вас, не їжею, ви бо не могли їсти її… Я посадив, Аполлос поливав, Бог же зростив… За благодаттю Божою, даною мені, я, мов мудрий будівничий, поклав основу, а інший на ній будує… Іншої бо основи ніхто не може покласти, крім покладеної, якою є Ісус Христос…» (1 Кор 3, 1-2.6.10.11).

Павло не промовляв до мешканців Коринта як колись до атенян (Ді 17), бо побачив і переконався, що така проповідь виявилась не надто плідною: «Я… не прийшов звіщати вам свідоцтво Боже високомовними словами чи мудрістю. Ні! Я вирішив не знати нічого іншого між вами, як тільки Ісуса Христа, і то розп'ятого» (1 Кор 2, 1-2).

Перебуваючи в Ефесі, ймовірно на початку 56 року, Павло дізнався про ситуацію в коринтській Церкві, як каже «від людей Хлої», зокрема про поділи, які настали (1 Кор 1,11; так і не відомо, хто така Хлоя, і ким були для неї ці люди). Мабуть, тоді він вислав у Коринт Тимотея, та

й сам обіцяв прибути (1 Кор 4, 17-20). Але, здається, ще перед тим, як відіслати написаний лист, Павло зустрів представників коринтської спільноти: Степана, Фортуната й Ахаїка (1 Кор 16, 17). Довідавшись про ситуацію в Коринті повніше, Павло, мабуть, додав до написаного ще інші повчання й перестороги (1 Кор 5-16) та обіцяв особисто прибути влітку (1 Кор 16, 5-8).

У «Другому посланні до коринтян» ситуація набагато драматичніша. Павло згадує про свої другі відвідини Коринта як такі, що були «у смутку» (2 Кор 2, 1), і пояснює, чому не прибув тепер утретє (1, 23). Як випливає далі зі змісту послання, причиною смутку було неприязне ставлення до Павла когось із християн Коринта (2,5-11), внаслідок чого апостол змушений був передчасно покинути місто і згодом написав до коринтян листа «з великого горя та туги серця… і крізь ревні сльози» (2,4; згаданий вище "лист В").

В останній частині послання (2 Кор 10-13) знаходимо полеміку з «архиапостолами», яких не названо більш докладно, але які, очевидно, ставили під сумнів апостольську гідність Павла, через що він змушений доводити, що «нічим не нижчий від тих "архиапостолів"» (11, 5.22-28).

Апостол Павло, мабуть, відвідав і втретє Коринт, як обіцяв (2 Кор 12, 14; 13, 1-2), про що «Діяння апостолів» згадують тільки в загальному, не подаючи назви міста (Ді 20, 2-5). Чи був четвертий раз, під час подорожі до Рима (пор. 2 Тим 4,20), невідомо. Припускають, що ні. ■

■ З ЖИТТЯ ЦЕРКВИ

«HABEMUS PAPAM»: П'ЯТА РІЧНИЦЯ ОБРАННЯ ВЕНЕДИКТА XVI

19 квітня 2005 року о 17 годині 50 хвилин за римським часом з димаря над Сикстинською каплицею у Ватикані піднявся в небо білий дим, звіщаючи світові про те, що кардинали, зібрані на конклаві, обрали 264-го наступника св. Петра. Через неповну годину площа св. Петра у Ватикані була заповнена вірними, які сходилися сюди з усіх кінців міста. О 18 годині 43 хвилини вони гучними оплесками зустріли появу у лоджії базиліки св. Петра кардинала-протодиякона Хорхе Артуро Медіна Естевеса, який промовив: «Annuntio vobis gaudium magnum; habemus Papam» («Звіщаю вам велику радість: маємо Папу» – пер. з латинської). Потім кардинал Естева повідомив, що ним обрано кардинала Йозефа Ратцінгера, який обрав ім'я «Венедикт XVI». Далі вийшов новообраний Святіший Отець, який уділив своє перше благословення «Urbi et Orbi» («Місту Римові та світові» – латин.).

За п'ять років свого понтифікату Папа оприлюднив три енцикліки, постійно давав Апостольське напоумлення, підписав документи заради повернення до церковної єдності лефевристів та англіканців та здійснив інші реформи. В його служінні за цей час також було 14 міжнародних Апостольських подорожей, 16 душпастирських подорожей в межах Італії та відвідини 11-ти римських парафій. Папа Венедикт XVI потвердив 64 беатифікації, під час яких проголосив 775 блаженних. Особисто вчинив 6

канонізацій, під час яких проголосив 28 святих Католицької Церкви. В його папському «арсеналі» вже є 11 висвячених єпископів та 106 священиків. Крім того, за час його 5-річного понтифікату проголошено 38 нових кардиналів.

Та це ще неповний підсумок служіння Венедикта XVI на посту Вселенського Архиєрея, непростого служіння, яке також неодноразово було позначене нерозумінням, перекрученням його слів, відвертими атаками та провокаціями щодо його особи. Чергову хвилю атак ми, католики, переживаємо в останні місяці. І усвідомлюємо, що викликані вони неприйняттям тих цінностей, які Папа, з природи свого мандату, покликаний звіщати цілому світові: стосунок людини з Богом, об'явленим у Христі Ісусі; невтомні зусилля для будування повної та видимої єдності усіх Христових послідовників; пошук відповідей на клич про порятунок з боку сьогоднішнього людства, яке, стурбоване невпевненістю та страхом, запитує про своє майбутнє; відкритий та щирий діалог з послідовниками інших релігій.

«Без сумніву, що саме такими були дійсні пріоритети цього понтифікату, – наголосив з нагоди 5-ї річниці обрання Венедикта XVI о. Федеріко Ломбарді, ТІ, Генеральний директор Радіо Ватикан, що також очолює прес-центр Ватикану. – До них Папа прямував послідовно та відважно, у контексті, часто не позбавленому напруження та перешкод. Але Венедикт XVI говорив, що не намагався запалити своє світло, але – Христове. Аушвіц (Освєнцім), Стамбул, Нью-Йорк, Сідней, Париж, Африка, Єрусалим. Синагоги та мечеті, енцикліки про любов, про надію та про етику в розвиткові, економіці та збереженні навколишнього середовища. Підсумок, багатий і сповнений служіння Богові та людству. Шлях, який слід продовжувати впевненим курсом».

Тож не лише у дні річниць та ювілеїв, але щодня, під час кожного Богослужіння, чуючи поминання Вселенського Архиєрея, підносімо наші молитви за те, щоб Святий Дух подав мудрість і кріпость Венедиктові XVI, керманичеві човна св. апостола Петра – Святої Церкви, щоб під його проводом вона була свідком непереможної Божої любові для світу, часто загубленого, втомленого та ворожого. ■

ПРИЗНАЧЕННЯ АПОСТОЛЬСЬКОГО АДМІНІСТРАТОРА ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЄПАРХІЇ В АРГЕНТИНІ

10 квітня 2010 року Папа Венедикт XVI прийняв зречення з уряду єпарха української греко-католицької єпархії Покрова Пресвятої Богородиці в Аргентині, подане владикою Михаїлом Микицеєм відповідно до приписів канону 210 § 1 Кодексу Канонів Східних Церков.

Одночасно Святіший Отець призначив владику **Святослава Шевчука,** титулярного єпископа Galbae Castrensis, дотеперішнього єпископа-помічника цієї єпархії, Апостольським адміністратором sede vacante (вакантного осідку) греко-католицької єпархії в Аргентині.

Владика Михаїл Микицей, 1934 року народження, виконував служіння єпископа-помічника цієї єпархії з 1990 року, а з 1999-ого й до сьогодні очолював її як єпарх. Належить з молодості до Згромадження оріоністів, яке на даний час має свій осідок у Львові. Владика Святослав Шевчук має 40 років, родом з України, є наймолодшим єпископом Синоду, призначений помічником цієї єпархії 14 січня 2009 року. Отримав архиєрейське рукоположення 7 квітня того ж року у Львові. Останнє становище, яке обіймав єпископ С. Шевчук – ректор Львівської духовної семінарії Святого Духа. ■

За матеріалами радіо Ватикан

ПРИЗНАЧЕНО ЄПИСКОПА-КОАД'ЮТОРА САМБІРСЬКО-ДРОГОБИЦЬКОЇ ЄПАРХІЇ УГКЦ

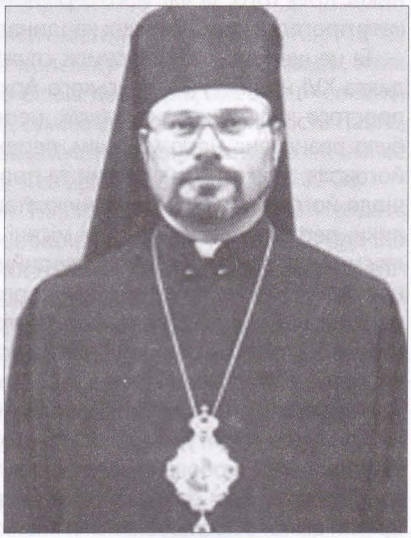

21 квітня 2010 року у Ватикані повідомлено про те, що Блаженніший Любомир Гузар, Глава УГКЦ, отримавши згоду Синоду єпископів цієї Церкви, що відбувався у Брюховичах-Львові від 29 листопада до 5 грудня 2009 року., та повідомивши Апостольську столицю, згідно з приписами 85 канону § 2 і § 4 Кодексу Канонів Східних Церков, підніс владику Ярослава Приріза, ЧНІ, титулярного єпископа Ауції, єпископа-помічника Самбірсько-Дрогобицької єпархії УГКЦ, до гідності єпископа-коад'ютора цієї єпархії.

Самбірську-Дрогобицьку єпархію УГКЦ, від часу її створення у 1993 році, до сьогодні очолює єпископ Юліян Вороновський, якому у травні цього року виповниться 74 роки. Від 2 березня 2006 року йому допомагає владика Ярослав Приріз, ЧНІ. Згідно з приписами канонічного права, єпископ-коад'ютор силою самого права перебирає єпископський осідок, який з будь-яких причин стає вакантним. ■

За матеріалами радіо Ватикан

■ НАВЧАННЯ ПАПИ

СВЯЩЕНИК РОБИТЬ ПРИСУТНІМ ХРИСТА І ПОКЛИКАНИЙ НАВЧАТИ СЛОВУ БОЖОМУ

Святіший Отець Венедикт XVI зустрівся 14 квітня 2010 року з десятками тисяч вірних на площі св. Петра у Ватикані. Темою загальної аудієнції стало рукоположене священство.

Це, як пояснив Папа, пов'язано з тим, що пасхальний період, який тепер переживаємо, веде нас до празника П'ятидесятниці, після якого відбудуться святкування з нагоди завершення Року Священства (на даний час триває в Католицькій Церкві). Венедикт XVI зупинився на питанні про уподібнення священика до Христа, Голови Церкви – у виконанні трьох завдань, які він отримує через свячення: навчати, освячувати та управляти. Цього разу Папа детально розглянув завдання навчати.

«Щоб зрозуміти, що з боку священика означає діяти in persona Christi Capitis – в особі Христа Голови, і щоб зрозуміти, які наслідки випливають з завдання представляти Господа, особливо у здійсненні цих трьох служінь, потрібно, насамперед, з'ясувати, що мається на увазі під словом "представництво". Священик представляє Христа. Що ж це означає?» – запитував Папа, пояснюючи, що в загальній мові термін «представляти» означає отримати мандат від когось, щоб діяти і говорити від його імені там, де ця особа не може бути присутньою. Про священика ми не можемо так сказати, оскільки Христос завжди перебуває в Церкві. Тому, священик, який діє in persona Christi (в особі Христа – пер. з латинської), не робить це від імені відсутнього, але в особі Воскреслого Христа, Який дієво уприсутнюється, довершуючи те, чого священик сам зробити не може: перемінити хліб і вино у Тіло й Кров Господню й відпустити гріхи.

«Ці три завдання священика – навчати, освячувати та управляти, – зазначив Венедикт XVI, є характеристикою цього дієвого представництва і, в дійсності, є трьома діями самого Воскреслого Христа, Який сьогодні у Церкві та світі навчає, створюючи віру, об'єднуючи Свій народ, уприсутнюючи істину і дійсно будуючи сопричастя Вселенської Церкви, а також освячує та провадить».

Говорячи про перше завдання священика, munus docendi, тобто – завдання навчати, Святіший Отець наголосив на його особливій важливості в сучасному світі, в якому існує нагальна потреба виховання. Сьогодні живемо у великій розгубленості щодо прийняття рішень, фундаментальних для нашого життя, щодо істини про світ, про те, що і як маємо чинити, куди прямуємо. Свого часу Ісус Христос сказав про натовпи народу, що збиралися Його слухати, що вони є немов вівці без пастиря. Спонуканий співчуттям, Спаситель пояснював їм слово Боже, означував їм дорогоказки. «І це є завданням священика "в особі Христа", який серед розгубленості та замішання наших днів повинен уприсутнювати світло Божого слова, Світло, яким є сам Христос», – сказав Венедикт XVI, додаючи, що священик не навчає власним ідеям, не говорить «від себе» чи «для себе», але навчає від імені присутнього Христа, пропонує Істину, якою є сам Христос, Його слово, Його спосіб життя. Навчання, яке покликаний пропонувати священик, істину віри, він повинен насамперед сам засвоїти на шляху інтенсивного духовного життя, входячи у глибоку спільність з Христом. Він повинен вірити, приймати і шукати того всього, чого Господь навчив, а Церква зберегла і передала.

Папа також зауважив, що голос священика нерідко може здаватися «голосом волаючого в пустелі», але саме в цьому «полягає його пророча сила: не у тому, щоб бути уніфікованим чи прирівненим до якоїсь культури чи панівної ментальності, але в тому, щоб показувати унікальну новизну, здатну провести справжнє і глибоке відновлення людини». Священик робить це, ретельно готуючи святкові проповіді, не забуваючи і про буденні науки, у катехитичних повчаннях, а також і прикладом свого життя. «Але не з претензіями на те, щоб нав'язувати власні істини, – зазначив Папа Венедикт XVI, – але радше з покірною і радісною впевненістю того, хто зустрів Істину, був захоплений нею та перемінений, а тому не може не звіщати її», адже священство неможливо вибрати самому, взяти самому; воно є відповіддю на Боже покликання. ■

За матеріалами радіо Ватикан

ПРОПОВІДЬ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ ЖИВЕ

о. Теодозій ЯНКІВ, ЧСВВ
о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ

Христос Господь, возносячись на небо, окреслив для своїх учнів обсяг праці, посилаючи їх навчати народи, постійно поширюючи Його слово і Боже Царство: «Ви приймете силу Святого Духа, що на вас зійде, і будете моїми свідками в Єрусалимі, у всій Юдеї та Самарії й аж до краю землі» (Ді 1,8). З того часу Церква не перестає виконувати це послання, знову і знову звіщаючи всім світло Христового Євангелія.

■ Чудотворна ікона св. Івана Хрестителя.

Цього разу великим поштовхом для проведення народних місій поміж нашим народом стало віднайдення мощей святого Івана Хрестителя, Господнього Предтечі, які від XVII століття зберігаються в Україні, в церкві Пресвятої Трійці у Бережанах на Тернопільщині. Цей надзвичайний святий пророк, про якого сам Христос говорив, що «між народженими від жінок немає більшого від Івана Хрестителя», і сьогодні залишається живим і актуальним, закликаючи кожного до навернення, до приготування зустрічі із Христом. Справді, якщо у нашому серці ми не приготуємо дорогу, щоб Христос міг увійти до нього і зацарювати, то залишимося самотні і безпечні, без надії на спасіння.

Святий Іван Хреститель проповідував хрещення покаяння, яке повинно було започаткувати новий етап життя людини у мирі і злагоді з Божим законом. Цей знак хрещення став головним, фундаментальним знаком втаємничення у Христову віру. Саме тому, коли було вирішено відновити широке шанування мощей св. Івана в Україні, прийшла й ідея провести при цих мощах цілу низку народних місій, головною темою яких була обрана тема хрещення. Місії тривають вісім днів, розпочинаються у неділю, також закінчуються через тиждень урочистою недільною Службою. Кожний день отці-місіонери присвячують одній темі: хрещення і спасіння, хрещення і прощення гріхів, хрещення і нове життя, хрещення і Церква, хрещення і державотворення тощо. При мощах відбуваються зустрічі із молоддю, окремий день присвячений хворим, а в суботу мощами св. Івана благословляють немовлят. Місії розпочалися в Івано-Франківську та в містах і парафіях Прикарпаття. Перші враження місіонерів, які вже протягом багатьох років проповідують в Україні та поза її межами, перевершили усі сподівання. Народ, спраглий Божого слова, пригорнувся до св. Івана Хрестителя із любов'ю і довір'ям. Подібні враження повторилися також у Львові та Жовкві.

Від 16 травня цього року місії з мощами св. Івана Хрестителя розпочинаються у Тернополі. Спочатку в кафедральному соборі, пізніше на парафії святого Йосафата, а третій тиждень – у монастирі отців францисканців. Опісля мощі попрямують до Бродів, Червонограда та Дрогобича. Всюди, де прибувають мощі, відроджується духовне життя, люди приступають до сповіді із щирим наміром навернутися і виправити своє життя. Тисячі вірних приступають до св. Причастя. Без глибокої віри, навернення і духовного відродження неможливо побудувати здорове суспільство і міцну державу. Мощі св. Івана Хрестителя продовжують свій похід Україною, щоб відродити наш народ, нашу рідну країну. Молімося, щоб наші серця відкрилися для Божого слова і місії під покровительством цього святого мали якнайбільшу користь для нашого народу і Церкви. ■

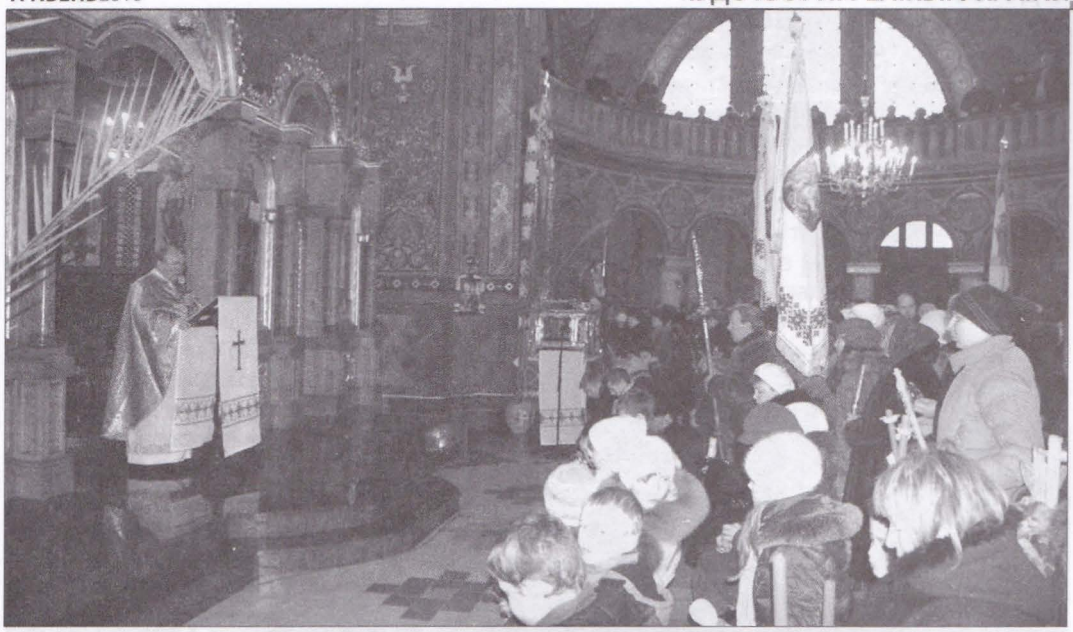

Слово Боже у Жовкві голосить о. Теодозій Янків, ЧСВВ.

ІСТОРІЯ МОЩЕЙ СВ. ІВАНА ХРЕСТИТЕЛЯ: ВІД СЕВАСТІЇ ДО БЕРЕЖАН

о. Теодозій ЯНКІВ, ЧСВВ

Греко-католицька церква Пресвятої Трійці у м. Бережани Тернопільської області славиться мощами св. Івана Хрестителя, які вперше після Другої світової війни були тут виставлені 2001 року. Ці мощі – частина кістки руки, якою Іван Хреститель охрестив Ісуса Христа в річці Йордані.

Про цю чудотворну реліквію можна знайти достовірну інформацію в працях грецького письменника Теодора Дафнопата та інших історичних джерелах.

Насамперед наголошують на тому, що самі мощі св. Івана Хрестителя (згідно з переданням, вони мали згоріти) св. євангелист Лука переніс з Севастії, де вони спочивали обабіч гробу пророка Єлисея, до Антіохії. Там вони перебували до IV століття. Коли Христова Церква в 313 році після Р. Х. отримала свободу в Римській імперії, тоді за старанням св. Олени, матері цісаря Константина Великого, мощі перенесено до Константинополя і складено їх в скарбниці величавого собору св. Софії поруч з мощами багатьох інших святих.

В XVI столітті саме частинка кістки з правиці св. Івана Предтечі стала надбанням правителя Волощини* Єроніма Могили як подарунок від тодішнього константинопольського патріарха. Це була подяка за оборону християнської віри перед ісламом. Свята реліквія, яка прибула на королівський двір, була оправлена в гільзу з латуні, на якій містився напис грецькими літерами візантійського періоду: «Це мощі чесного предтечі Хрестителя Івана». Разом з мощами було передано також відповідні грамоти та печаті, які підтверджували їхню автентичність.

Друга половина XVII століття була для волоських земель місцем великих турецьких наїздів і знищень. В 1672 році майже стотисячна турецька армія наступала на волоські землі і тодішній правитель Єронім Могила не був спроможний навіть самого себе захистити. Всій родині загро-

* Історична область в Румунії між Карпатськими горами та Дунаєм. Назва Молдавського князівства в староукраїнських пам'ятках, народнопоетичній творчості та мовній практиці українців у минулому – прим. ред.

Під час місій у жовківському храмі проповідує о. Корнилій Яремак, ЧСВВ.

жувала явна смерть. Йому поспішив на допомогу гетьман Бережан Микола Синявський, який мав доволі сильну армію, а понад усе великий військовий досвід. Він призупиняє наступ турецької армії і, вихопивши з-під носа чисельної армії всю сім'ю правителя Могили, швидко переправляє її через повноводний Дністер до Снятина. За порятунок від загибелі в 1673 році дружина волоського правителя пані Попричайкова дарує гетьману Бережан М. Синявському найцінніший родинний скарб – мощі св. Івана Предтечі. Разом з ними передано також всі грамоти та печаті.

Отож, ця св. реліквія в такий спосіб опинилась в Бережанах того ж 1673 року. Спочатку вона зберігалася у замковій каплиці св. Трійці. Сам гетьман Бережан Г. Синявський, який був також полководцем у війську польського короля Яна Собєського, часто забирав св. мощі у воєнні походи проти турецьких військ. До речі, ця реліквія своїм небесним заступництвом допомогла перемогти 1683 року у найбільшій битві з турецькою армією під Віднем.

Під кінець XVII століття св. мощі перевезено до римо-католицького катедрального собору у Львові для зберігання. Однак вони тут перебували заледве рік, тому що не привезли з ними всієї документації, усіх печатей, які підверджували б їхню автентичність. Тодішній парох кафедрального собору не погодився на подальше їхнє перебування і вони знову повернулися до Бережан.

Коли в 1715 році замок у Бережанах не мав доброго захисту, відповідно без охорони залишилися мощі, тоді львівський єпископ Атанасій Шептицький за участю кількох сотень священників і великого здвигу народу під залпи пушок і гаківниць, урочисто переносить мощі із замкової каплиці до храму Трійці в Бережанах (він був на цей час дерев'яним). Цьому посприяв також князь Август Чарторийський.

У XVIII ст. в Бережанах збудовано мурований храм, тоді мощі перенесено до нього і покладено на правому бічному престолі для прилюдного почитання. В кінці XIX ст. збудовано теперішній храм, також на честь Пресвятої Трійці і туди перенесли цю св. реліквію, поклали праворуч на бічному престолі, обладнаному в гарну різьблену колонаду та ікону хрещення Ісуса в Йордані. Св. мощі там зберігались до 1946 року, до того часу, коли радянська влада почала переслідувати УГКЦ. Храм св. Трійці, як багато інших церков, передано у власність російської Церкви. Перед відходом з храму тодішній парох та церковна

прислуга заховали св. мощі, не сказавши нікому про їх місцезнаходження. Священика і діяльних осіб парафії вивезли на заслання. Сліди мощей св. Івана Хрестителя у Бережанах загубилися…

В 1990 році багато храмів, в тому числі церква Пресвятої Трійці в Бережанах, повернулися назад під юрисдикцію греко-католицьких священиків. З того часу, коли бережанський храм Пресвятої Трійці духовно оживав, почався також пошук св. реліквії – мощей св. Івана Хрестителя. До цієї справи приклав немало зусиль житель Бережан, краєзнавець і парафіянин храму Богдан Тихий. Він, зібравши доступні матеріали про мощі та їхнє перебування в храмі до 1946 року, дійшов висновку, що не могли вони ніде подітись за цей період переслідування Церкви, але мають бути десь заховані в храмі. Тоді разом з о. деканом Іваном Хрептаком, теперішнім парохом церкви Пресвятої Трійці, почали прискіпливо розшукувати мощі Предтечі. Пошуки тривали більше двох років. Напевно, це був якийсь знак з неба, що скриньку-саркофаг з мощами святого знайшли в ювілейний рік 2000-ліття Різдва Христового. Окрім мощей, тоді ще знайдено мощі мучеників на маленьких подушечках, печатку східних патріархів і напис на воловій шкірі про освячення престолу в 1720 році. Документацію у вигляді двох валізок щодо підтвердження автентичності мощей, на превеликий жаль, ще не знайдено. В цій документації, окрім найважливіших грамот константинопольських патріархів, було чимало зафіксованих свідчень про різні духовні та тілесні оздоровлення.

Давній реліквіяр з мощами Предтечі та всі інші реліквії були заховані переслідуваним священиком бережанської церкви в ризниці, обгорнуті покрівцями від церковного посуду. Реліквію поклали в одну із шухляд старого комоду. До цієї шухляди більше ніж 40 років ніхто і ніколи не заглядав! Це був щасливий день не лише для Бережан, але також для цілого українського народу, який вийшов з укриття, як колись св. Іван Хреститель над Йордан, щоб знову кликати до покаяння та навернення.

З часу віднайдення мощей пройшло 9 років. За цей період нічого надзвичайного з ними не діялось. Їх виставляли в храмі для прилюдного почитання на великі церковні празники або під час свят на честь св. Івана Хрестителя. Окрім мощей Предтечі в бережанському храмі знаходиться унікальна чудотворна ікона Римської Матері Божої, яку подарував на початку XVIII століття Папа Пій VII. ■

З ВІРОЮ В БОЖУ СПРАВЕДЛИВІСТЬ

Вікторія ВДОВІН

«Суд немилосердний на того, хто не вчинив милосердя...» (Як 2, 13).

В сучасному світі, де існує так багато злоби, ненависті, лукавства, хіба можна повірити, що Божа справедливість існує? Так, таки можна. Це можливо довести не тільки цитатами зі Святого Письма, але й багатьма промовистими свідченнями з уст простих людей і духовних осіб – священиків, які часто говорять про це на проповідях у храмі.

о. Василь Вороновський – екзорцист.

У Львові одним з таких священиків є о. Василь Вороновський, ієромонах Студійського Уставу, екзорцист, відомий як в Україні, так і за кордоном. Через нього Бог робить великі чуда. З Божою поміччю о. Василь виганяє нечистих духів з одержимих людей, молитвою зцілює від невиліковних хвороб. Він має дар Божий передбачати наперед різні події, бачити людину «наскрізь»...

Це священик з великої букви, що був переслідуваний за віру в часи підпілля нашої УГКЦ. Його мучили по тюрмах, били, катували, та він залишився вірним Церкві і своєму народові, а духовні проповіді отця-монаха є чи не найбільш промовистими і багатими на вияв справедливості Божої...

Одного разу о. Василь розповів, як до нього приїхала жінка зі Східної України. Жінка просила у священика допомогти: її батько був начальником НКВД і повісив за радянських часів невинного священика. Після того він сам повісився, всі його сини повісились, а залишилась живою тільки одна його дочка – жінка, що приїхала до о. Василя і просила припинити справедливу кару Божу на весь рід. Отець Василь сказав, що вся її родина має навернутись до Бога і прийняти св. Тайни, щоб перепросити Бога за тяжкий гріх і припинити його страшну дію.

Іншим разом о. Вороновський розказав про батька-кагебіста, що в молодості скинув з церковної бані святий хрест і кинув його в ставок. Та розплата прийшла через роки: єдиний син пішов купатись на став і не повернувся... Через якийсь час зі ставка витягнули той самий святий хрест з церковної бані і мертвого сина. На жаль, гірке, запізніле каяття не змогло повернути єдину дитину, але той батько через смерть сина навернувся до Бога. Так, часто Господь Бог через якесь горе чи біду старається навернути людину до Себе, нагадуючи їй тим самим про Свою справедливість, не пізнавши якої людина б жодним іншим способом не навернулась.

Якось я стала свідком того, як о. Василь кропив людей свяченою водою у церкві св. архангела Михаїла, що у Львові, і в той час до нього підійшла жінка з важкохворою дитиною і запитала: «Чому моя дитина каліка?». Отець подивився уважно на жінку з дитиною і відповів: «Батько дитини вбив людину і закопав у яму, а дитина покутує за тяжкий гріх батька». Потім сказав жінці, що вона має багато молитись, щоб якось відпокутувати цю велику провину. Свідками того чуда, коли отець сказав правду про вияв святої справедливості Божої, стало немало людей, які стояли біля нього після Богослужіння.

Іншим разом о. Василь розповідав, як в с. Якторів Золочівського району на Львівщині люди жили статевим життям до вінчання, уже мали своїх дітей, та не мали ласки Божої. Тому диявол постійно шкодив цим людям: запалювались в хаті самі по собі різні речі, згоріла стодола і стайня, а ще одна дитина опинилась на стриху, закрита невідомо ким, а інша – на городі в кукурудзі, обмотана якимось волоссям. Отець відчитав молитви екзорцизму (дозвіл займатися такою практикою надається лише єпископом- прим. ред.), уділив св. Тайни тим людям і всі нещастя припинились. Отець Василь стверджує, що Господь покарав їх за розпусне життя. Виникає питання: кому ж, як не екзорцисту, краще знати, за що карає справедливий Бог?

Інший випадок стався у с. Комарно Городоцького району на Львівщині: там в одній хаті також без причини з'являвся вогонь: водою заливали, а вогонь знову починав горіти. Коли о. В. Вороновського запросили відчитати в тій хаті екзорцизм, то там на стіні з'явились слова: «Не кличте священика, бо я помщуся». Парафіяни були дуже налякані і коли о. Василь оголосив у церкві про те, що буде проводити місії, аби навернути людей до Бога, а в п'ятницю виганятиме злого духа, то до церкви в четвер прийшло вінчатись шість пар, що жили невінчані. Як каже ієромонах, вони боялись, щоб той злий дух, коли отець його вижене, не перейшов до їхніх домівок. Коли о. Василь прочитав екзорцизм, то вогонь у тій хаті перестав з'являтись і запанував спокій.

Саме життя о. Василя є щедрим на прикладисвідчення Божої справедливості... Якось отець розповів, як у часи підпілля його хотів застрілити з рушниці якийсь безбожник через вікно будинку, де він відправляв Богослужіння на свято Різдва Пресвятої Богородиці (с. Подільці Самбірського району Львівської області, 1968-1970 роки). Коли злочинець прицілився стріляти, то побожні люди вирвали рушницю з його рук і не дали вбити невинного священика. Люди не подумали якось про те, що треба було б заслонити вікна, наразивши тим самим отця на небезпеку. Як розповів о. Василь, Бог покарав того безбожника: він лежав на полі, коли орав трактор, і його трактор плугами «зорав». Як каже Святе Письмо: «А хто кривдить, той одержить відплату за свою кривду...» (пор. Кол 3, 25).

Інший випадок із життя цього заслуженого священика: у 1970 році 12 лютого, на свято Трьох Святителів, у с. Крехів на Львівщині о. Василя спіймали кагебісти за те, що висповідав і запричащав 40 дітей, які були підготовлені до першої св. Сповіді і св. Причастя. За це його вдень заставляли копати рови чи збивати ящики, а вночі водили на допити і мучили та били, не даючи зовсім спати, і так кожного дня (у тюрмі м. Жовква). Найгірше отця мучив кагебіст Віктор Плюваков. За це йому Бог справедливо «воздав по ділах його» – він загинув наглою смертю.

Десь у 1993 році о. Василь приїхав у с. Словіта на свято Пресвятої Євхаристії, щоб відправити Службу Божу. В той час біля церкви стояв тра̀ктор, і коли отець підходив до церкви, то з-за трактора вибігло 17 чоловіків і почали його бити: дусили, штовхали в груди, кинули в рів у болото. Якраз тоді йшла велика юрба людей по дорозі і, побачивши бійку, врятували священика. Через два тижні його покликали в міліцію і сказали «зняти побої». Отець відмовився: «Я їм те все дарую, а Бог їх буде за те судити». І справді, отець їм подарував, але справедливий Господь ні: той тракторист (що трактор біля церкви поставив) раптово наглою смертю загинув, а той, що сильно побив отця, бензиною себе сам облив і згорів. Решта «помічників», що помагали знущатись, до ніг о. Василя клякали біля чудотворної ікони Матері Божої в с. Зарваниця на прощі.

Мабуть, ви скажете, що всі ці випадки є випадковістю і збігом обставин? Але чи не забагато їх? А, може, це і є свята Божа справедливість? Недаремно ж у св. Євангелії сказано: «Самі себе не відомщайте, любі, а дайте місце гніву, написано бо: «Мені належить помста, Я відплачу», – говорить Господь» (Рим 12, 19).

Таких випадків і свідчень з життя о. Василя і простих людей є сотні, тисячі.

Іноді Господь допускає страждання людини як випробування її віри, а в іншому випадку – як вияв Своєї справедливості, щоб через горе і терпіння людина навернулась, змінила своє життя, щоб не забувала, що крім Божого Милосердя є ще і свята Божа справедливість.

Отець В. Вороновський стверджує, що злий дух найчастіше опановує людину і шкодить їй, коли вона навмисне затаює у св. Сповіді якісь

тяжкі гріхи, або нещиро кається і сповідається, тобто після св. сповіді знову свідомо грішить (наприклад, ворожбити, які, посповідавшись, знову роблять зло – це гріх проти Святого Духа). Тобто, кожен з нас, одержавши розрішення на св. сповіді, не повинен спокушати Духа Святого, продовжуючи тяжко грішити, бо цим самим стягає на себе і на рідних Божу кару або вияв Божої святої справедливості. Часто ми забуваємо про цю справедливість, уповаючи тільки на Боже Милосердя, що є для нас дуже вигідним. Та Господня довготерпеливість має свої межі.

Отже, треба багато в житті молитись і постити, робити багато добрих діл, без яких віра в Бога є мертва, жертвувати Богу прощі до святих місць, а головне – часто і гідно приймати св. Тайни. Ніколи не можна забувати про Божу святу справедливість, яка існує вже тут, на землі. ■

■ 2010 – РІК БОГОПОСВЯЧЕНОГО ЖИТТЯ

СЛУЖІННЯ СЕСТЕР КАТЕХИТОК СВ. АННИ

«Я полюбив Тебе відвічною любов'ю, тим і зберіг для Тебе мою ласку». (Єр 31,3)

Згромадження сестер Катехиток св. Анни заснував у 1932 році о. Омелян Йосафат Ананевич, який працював у Бразилії серед української діаспори, а співзасновницею Згромадження стала с. Марія Водоніс. Метою заснування Згромадження була допомога священикам у християнському вихованні українців на поселеннях, їхніх дітей, молоді, а також праця при українських парафіях та школах, які якраз у тих часах перебували у процесі заснування. В 1951 році о. Омелян у формі листа звернувся до сестер з мовби пророчими словами: «Тоді-то ми поїдемо в Україну, і ви, сестри, також і аж там маєте сповнити свою велику місію».

Це сталося 30 березня 1991 року, коли разом із главою УГКЦ Блаженнішим Мирославом Іваном кардиналом Любачівським в Україну прибули дві сестри – Леокадія Водоніс та Лукія Сандак. Невдовзі приїхали ще три сестри, які розпочали душпастирську працю на рідних землях. В основу цього служіння лягла катехизація, підготовка дітей до першої св. сповіді й Урочистого св. Причастя, а також релігійне виховання у школах, лікарнях, парафіях. Також сестри дбають про красу і порядок у Божих храмах, виготовляють церковні ризи тощо. З 1992 року започатковано новіціят у смт. Брюховичі біля Львова. До харизм Згромадження належать простота, погідність і взаємна любов.

В першу неділю кожного місяця при монастирі Сестер Катехиток св. Анни відбуваються духовні зустрічі для дівчат віком від 17 до 30 років, які задумуються про вибір свого майбутнього стану.

Чекаємо на вас, дівчата, що відчуваєте поклик до богопосвяченого життя, за адресою: м. Львів-Брюховичі, вул. Широка, 4а. ■

Звертатись за телефоном: 234-63-44 с. Агнета, 096-43-035-78 с. Вікторія.

УКРАЇНСЬКИЙ ВІДДІЛ «РАДІО ВАТИКАН»: 70-ЛІТНЄ СЛУЖІННЯ ЦЕРКВІ ТА НАРОДОВІ
(Нотатки з ювілейної конференції)

Ігор СКЛЕНАР

26 березня цього року у василіянському Інституті філософсько-богословських студій ім. Й. В. Рутського (Львів-Брюховичі) відбулася Міжнародна конференція, присвячена 70-літтю українського відділу Радіо Ватикан (далі «РВ»). В її роботі взяли участь єпископи, монашество, науковці-релігієзнавці, історики, звичайні миряни.

Під час конференції з нагоди ювілею Ватиканського радіо у Львові-Брюховичах.

У першій частині пролунало біля десятка привітань на адресу українського відділу цього потужного католицького засобу комунікації з цілим світом. Зокрема, вітальну телеграму Апостольського нунція в Україні Івана Юрковича зачитав другий секретар нунціатури о. Вечеслав Тімур. Вітальні нотки на адресу заслуженого радіо прозвучали у виступах о. Порфирія Підручного, генерального секретаря Головної Управи ЧСВВ у Римі; о. Віталія Дуткевича, ЧСВВ, синкела у справах монашества Львівської архієпархії (від імені архиєпископа Ігоря Возьняка); о. Мар'яна Сковири, секретаря Комісії суспільних комунікацій Конференції римсько-католицьких єпископів України (від імені архиєпископа Мечислава Мокрицького); представників обласної та міської влади – Романа Кураша, начальника у справах релігій та національностей Львівської облдержадміністрації, Богдана Панкевича, позаштатного радника міського голови Львова; у виступі с. Емілії Вандич, СНДМ (від імені Генеральної настоятельки Згромадження сестер Службениць НДМ с. Дженес Солюк), п. Івана Геля, борця за свободу УГКЦ та ін. Увесь перелік промовців свідчив про зацікавлення церковних кіл, державних органів та громадських діячів діяльністю українського відділу «РВ», більшість з них звернули увагу на вклад цього засобу комунікації у відродження віри та духовності свого народу. Потім родина Дем'янчуків зі Львова подарувала дві оригінальні ікони для працівників цього радіо. Найвищу церковну нагороду для католиків-мирян – орден св. Григорія Великого – отримав довголітній співробітниккореспондент українського відділу п. Костянтин Чавага. В той же час о. В. Тімур зазначив, що це визнання роботи цілого відділу «РВ».

Друга частина Міжнародної конференції переросла у формат наукової. Першу доповідь зачитав секретар Папської ради суспільних комунікацій Поль Тайґ, який звернув особливу увагу на сучасні можливості радіо як засобу комунікації і ще раз нагадав про важливе завдання Радіо Ватикан – бути інформаційним зв'язковим Апостольської столиці із чисельними країнами, де проживають католики (їх на сьогодні у світі нараховується більше мільярда осіб – прим. ред.). Деякі історичні штрихи діяльності українського відділу накреслив літній, але жвавий єпископ Софрон Мудрий, ЧСВВ з Івано-Франківська, довголітній проповідник на цьому радіо. Як відомо, перша радіопередача українською мовою з Ватикану залунала 14 грудня 1939 року. Сльози на очі наверталися студентам-василіянам у Римі, пригадував заслужений єпископ, коли вони у 60-их роках минулого століття співали св. Літургію на хвилях «РВ», адже в такий спосіб єдналися із своїми земляками в підневільній Україні. Владика Софрон згадав про чисельні прохання людей, яких він зустрів під час свого першого приїзду до України в 1965 році в якості туриста з Рима: «Дайте нам духовного хліба…». Адже в той час у Ватикані склалася така ситуація, що під тиском Московської патріархії і під впливом нав'язуваних аргументів про непотрібність такого радіо (тому що «уніатів в Україні не має»), могли взагалі призупинити трансляцію українських радіопередач з Вічного міста. Через деякий

час, в 1966 році св. Літургії почали транслювати щонеділі і в свята. Теперішній керівник українського відділу – молодий василіянин з України – о. Тимотей Коцур, ЧСВВ також у своїй доповіді розповів про відомих українських проповідників на Ватиканському радіо. Проаналізував сучасну діяльність рідного йому відділу, поділився планами про розвиток цієї структури, звернув увагу на досягнення. Серед них, за словами о. Тимотея, є заснування веб-сторінки в 2006 році, яка дає змогу чисельним слухачам цього радіо дізнаватися новини з життя Католицької Церкви та іншу релігійну інформацію з допомогою світової глобальної мережі.

Завершила цю частину конференції доповідь п. Анатолія Табаченка, віце-президента Національної радіокомпанії України, на хвилях якої транслюються передачі українського відділу. Доповідач зауважив при цьому на необхідності подавати більшу кількість «живих репортажів». Вони би давали змогу слухачам емоційно переживати події релігійного значення. Не менш важливими, на думку А. Табаченка, є духовні свідчення сучасних мирян, які сприяють вихованню теперішнього глядача, зокрема, згадав в цьому контексті розповідь п. Марії Репко, активної парафіянки зі Львова, яка нещодавно святкувала 100-літній ювілей.

У перерві між першою і другою частинами конференції учасники ознайомилися із світлинами з діяльності українського відділу «РВ», з експонованими листами слухачів, із раритетними радіоприймачами, які використовувалися в 50-80-их роках XX ст. для прийому релігійних програм з Ватикану.

Багатогранне інформаційне служіння сестер Служебниць на Ватиканському радіо висвітлила представниця цього Згромадження с. Луїза Цюпа, директор Катехитично-педагогічного інституту УКУ. Вона зачитала цікаву статистику листів, які ретельно опрацьовувалися монахинями (передусім довголітня співробітниця с. Лідія Короткова, родом з України, відома в ефірі як «сестра Ірина») і мирянками (в першу чергу «Ксеня Верховинець» – Тетяна Шуфлин, стаж якої перейшов 40 років). Серед молодшої генерації сестер Служебниць, які розвивають український відділ «РВ», прозвучало ім'я с. Емілії Вандич з України. Д-р історичних наук, письменник Петро Шкраб'юк коротко проаналізував три види служіння Чину св. Василія Великого – місіонерство, шкільництво та мас-медіа (преса і радіо), а також зачитав вірш-побажання поета о. Василя Мендруня, ЧСВВ з Крехова, який викликав в багатьох учасників позитивний настрій. Наукові доповіді продовжив проф. Анатолій Колодний з Інституту філософії ім. Г. Сковороди (Київ), який наголосив на тому, що насправді радянські спецслужби пильно прослуховували програми українського відділу «РВ» і намагалися спростовувати усі важливі релігійні інформації. Більше того, православні вірні завдяки цьому радіо теж вчилися основам християнської віри. Доповідь А. Колодного також викликала в слухачів усмішку своєю відвертістю та гумором.

До учасників ювілейного заходу по обіді приєдналися владики Микола Сімкайло та Володимир Війтишин, ординарії двох сусідніх між собою єпархій – Коломийсько-Чернівецької та Івано-Франківської. Єпископ М. Сімкайло теж висловив вітальні слова з нагоди 70-літнього ювілею українського відділу «РВ». Третя частина конференції стосувалася ролі програм «РВ» в часах переслідування УГКЦ. Запам'ятався виступ члена редколегії часопису «Місіонар» о. Мелетія Батога, ЧСВВ, який згадав про малодоступність радіозв'язку в часи т. зв. відлиги, про оригінальні способи слухання потужного католицького радіо в селянських хатах, про переховування радіоприймачів від пильних комуністів тощо. Коротке слово-подяку на адресу працівників «РВ» висловила довголітня слухачка католицького радіо п. Ольга Скіра, яка на інвалідному візку прослухала в залі більшу частину доповідей.

Потім всі мали нагоду побачити приміщення майбутнього інтернет-радіо, яке вестимуть студенти-василіяни в Брюховичах. Тут відбулося посвячення, яке очолив владика Софрон Мудрий, ЧСВВ. В четвертій і заключній частині конференція відійшла від тематики про історію, сьогодення та минуле українського відділу «РВ» і стала більш ширшою – сучасний стан християнських мас-медіа в Україні. Науковець А. Юраш зі Львова зауважив про витіснення Інтернетом релігійних періодичних видань та брак професійних кадрів у них, порахував сучасну кількість пресових органів відповідно до кількості парафій УГКЦ – 1 до 101. В дечому співзвучний був з ним о. Мар'ян Сковира, який розповів про приклад веб

сторінки римсько-католицької парафії в Малехові біля Львова, її активно «відвідують» заробітчани в країнах Європи, що походять з цієї місцевості. Натомість головний редактор «Нової Зорі» о. Ігор Пелехатий намагався привернути увагу до необхідності й надалі підтримувати розвиток періодичних видань УГКЦ, адже «книжка, газета, журнал – це носії культури». На переконання досвідченого греко-католицького видавця, частина прес-служб Церкви хибує неграмотністю у поданні інформації.

Як на мене, власне ця частина конференції ще раз показала, що релігійні мас-медіа, особливо УГКЦ, мають і надалі дбати, за посередництвом своїх засновників, про ефективніші форми своєї діяльності. Навіть попри 70-літні досягнення української секції радіо Ватикану, все ж Церква ще не володіє достатнім аудіовізуальним медійним ресурсом, який би задовольняв потреби багатомільйонної аудиторії. Тому думка керівника цієї секції о. Тимотея Коцура, ЧСВВ про потребу розвивати місцеві католицькі радіостанції, які би перебрали на себе катехизаційну функцію, показала, що в УГКЦ ще не до кінця заповнені інформаційні сегменти. «Ми, видавці греко-католицької преси, не потребуємо значних матеріальних засобів, а лише доброго слова» – такі слова о. І. Пелехатого цього дня були звернені до ієрархів УГКЦ. Вони не позбавлені рації, адже невелике число видань цієї Церкви не можуть пишатися багатотисячними накладами, на відміну від преси інших християнських Церков. Взагалі ціла система медійних ресурсів Церкви не може бути подрібнена на окремі частини, кожна з яких намагається витіснити іншу, а вони є мовби єдиним організмом. До такого висновку мене спонукала теза о. Поля Тайґа про явище конверґації в суспільній комунікації, тобто сьогодні в цій сфері спостерігаються спільні ознаки в різних видах мас-медіа. Якщо Інтернет-видання будуть доповнювати певною релігійною інформацією (у широкому розумінні) друковані видання, і навпаки, а радіопрограми будуть транслюватися також завдяки веб-мережі, тоді дієвість донесення слова Божого до широкої аудиторії буде зростати.

Загалом тематика конференції в Брюховичах з нагоди 70-ліття українського відділу «РВ» та доповіді, які прозвучали на ній, могли би бути почутими більшою кількістю людей, для яких небайдужою є роль католицьких мас-медіа в сучасному світі. ■

■ ПОСТАТІ УГКЦ

«ЙОГО ВІДНОШЕННЯ ДО ЛЮДЕЙ ЩИРЕ І ОДВЕРТЕ»
(Спогад про о. Йосифа Заячківського)

14 квітня цього року минуло 200 років від дня народження бл. п. о. Йосифа Заячківського, священика Греко-Католицької Церкви, українського патріота, одного з засновників «Народного дому», «Руської Ради», засновника і учасника Першого Загального збору Товариства «Просвіта» 8 грудня 1868 року.

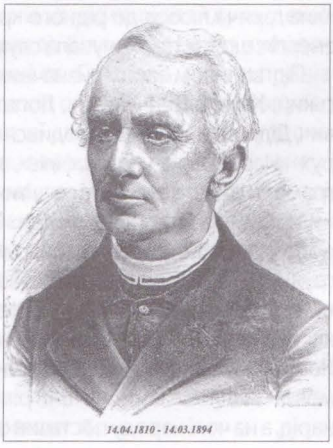
14.04.1810 - 14.03.1894

Ще в 1910 році з нагоди його 100-літньої річниці з дня народження о. Йосифа Заячківського газета «Діло» писала: «о. Йосиф Заячківський був своїм особистими прикметами і характером визначною особистістю в клирі і національному житті і тому уважаємо своїм особистим обов'язком пом'янути того праведника і патріота нашим добрим словом».

Отець Йосиф Заячківський був сином священика о. Луки Заячківського (1782-1837) і Гонорати Яремкевич (1796-1861), охрещений у 1810 році в церкві св. Миколая у Львові. Отець Лука, батько Йосифа служив

парохом в селі Вороцеві коло Львова, де й похований. Після одруження з Сабіною Смеречанською Йосиф Заячківський у 1833 році прийняв свячення і до 1838 року був адміністратором в с. Містки неподалік Львова. Впродовж одного року о. Йосиф Заячківський був парохом в с. Крихівці біля Івано-Франківська (колишній Станіславів), а потім його призначили на парафію в с. Лоп'янка неподалік м. Долини. Там він служив священиком 56 років до кінця свого життя. Разом з дружиною Заячківські виховали семеро дітей в патріотичному дусі. Маючи прекрасну освіту, сини о. Йосифа Заячківського достойно представляли українців у суспільному і державному житті Австрії. Тит Заячківський (1846-1926) був радником Вищого Крайового суду у Львові та послом до Галицького Сейму, доброчинцем Національного музею у Львові. Атаназій Заячківський (1851-1910) був вищим фінансовим радником Галичини державного фінансового управління в Австрії, кавалером ордена Франца Йосифа (1898р.) і членом багатьох українських товариств.

Усе своє життя о. Йосиф Заячківський – помітна постать у суспільному житті громади. В 1848 році він стає активним членом товариства «Руської Ради» в Стрию і «Народного дому» у Львові. Газета «Діло» писала, що в ті часи греко-католицька церква зазнавала, як і брутального тиску в напрямку латинізації, так й слов'янофільського впливу російського православ'я. Отець Йосиф відверто виступав проти таких впливів і його заслуга була тим більша, що «лише дуже маленько старших мужів лучилося тоді… до ідейної роботи» і захищали народні традиції. У кожному його виступі промовляла гаряча любов до рідного краю і надзвичайна енергія, що так і заохочувала слухачів до співпраці.

Під впливом таких визначних осіб, як Заячківський, Качала, Тенячкевич, Лопатинський, Гумалевич, Дідицький та інші зародився новий суспільний рух «Народовців-україножилів», які вважали програмою своєї діяльності освітню та організаційну працю серед простолюддя. Результатом такої роботи стало створення товариства «Просвіта». 8 грудня 1868 року у Львові відбувся Перший Загальний збір цього товариства і серед його засновників був присутнім о. Йосиф Заячківський, парох с. Лоп'янки. Ось слова його сердечної і розумної промови: «засяяв славетний 1848 рік і воскрес руський нарід, а на чолі народу поставив себе духовний сан. Нарід узнав його за свого проводиря і заступника, узнали його й чужі. Не дивовиж, що на нас піднялася вража сила, а ми священики, не до боротьби поставлені, але радше апостоли миру, злякалися тої бурі, зачали оглядатися поза себе, щоби собі плечі забезпечити і – відступили, так далеко, що стратили з лчей нарід, а нарід нас. Тож на наше місце хочете Ви, панове, ставати і повести дальше діло просвіти народу там, де ми перестали. За те нарід Вам дякує, а Бог най благословить». Ці заклики не втратили своєї актуальності й сьогодні.

Священик А. Стефанович так характеризує особу о. Йосифа Заячківського в газеті «Діло»: «Сама стать покійного була вельми симпатична, сам собою безпретенціональний і смирний, лице завсіди лагідне і миле, око бистре і ясне, відношення до людей щире і одверте, характер непохотний».

О. Йосиф Заячківський підтримував постійні зв'язки з парохами сусідніх парафій та залучав їх до освітньої співпраці. У Лолині, відвідуючи о. Рошкевича, він познайомився з молодим Іваном Франком і пророкував йому велике майбутнє такими словами: «Та то, прошу я Вас, розум. Та пану Франку з таким розумом бути щонайменше університетським професором».

Вважаємо ще за доцільне пригадати прекрасні слова-звернення о. Й. Заячківського до молодих людей, які були на Першому зборі засновників «Просвіти»: «Праця – це Ваш капітал, з котрого маєте сплатити довг народові. Так, Ви знаєте, і нарід того свідомий, що Ваша нинішня наука оплачується по найбільшій части тим мізерним грошем, на котрий нарід криваво працює. А як доробитеся куска хліба, щоби Вас Бог охороняв від тої сьогочасної чуми, від огидного космополітизму, котрий є погибеллю всякій народности, – то держіться свойого народу,… хоч як високо піднесла би Вас доля, не дайтеся відорвати від Вашої матері – від народу! Тоді лише ви будете сильні в народі, а нарід Вами славний! Ото просить Вас нарід моїми устами».

Після сумлінного та довголітнього служіння парохом в с. Лоп'янка та на ниві просвітництва о. Йосиф відійшов до вічності 14 березня 1894 року. ■

Підготували Христина БАЗИЛЕВИЧ, Оксана ЗАЯЧКІВСЬКА

(За матеріалами газети «Діло» від 1910 р., «Нарис історії «Присвіти»/Іваничук Р. та інш. – Львів-Краків-Париж: Просвіта, 1993, - 232 с. та архівними матеріалами родини Заячківських).

СВЯТИЙ СИМЕОН БОГОПРИЄМЕЦЬ – ПОКРОВИТЕЛЬ ЗАДАРСЬКИЙ

о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ

Від північного-східного узбережя Адріатичного моря і аж до східноєвропейської рівнини простягнулася невелика європейська країна Хорватія, яка має героїчну історію, глибоку традицію, славиться чистим морем і добрими сердечними людьми. За переданням, предки хорватів перейшли на ці землі з України. Славиться ця країна також і своїми древніми християнськими пам'ятниками, одна з найвизначніших із них – це, без сумніву, мощі святого Симеона Богоприємця.

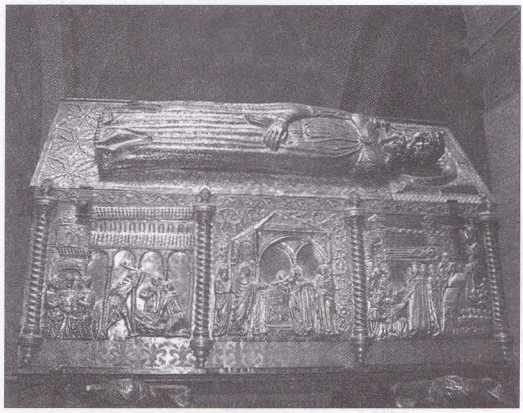

■ Ковчег св. Симеона у Задарі.

На головному вівтарі церкви св. Симеона у Задарі знаходиться ковчег св. Симеона, найцінніший витвір середньовічного золотарського мистецтва в Хорватії, в якій збереглося нетлінне тіло св. Симеона, задарського покровителя. Як потрапили мощі святого Симеона до Хорватії?

Східноримські імператори, які царювали в Константинополі, від VI століття збирали не тільки цінні мистецькі твори, а й реліквії святих, щоб таким способом зрівнятися із першим Римом. Так до Царгороду із Палестини перенесено й тіло святого Симеона. Один збережений документ свідчить, що у 1200 році Данило та Антоній Новгородські бачили в Царгороді гріб Симеона, а це доводить, що мощі св. Симеона до XIII століття ще були в Царгороді. Згідно із одним готичним написом на ковчегу св. Симеона можна із великою імовірністю зробити висновок, що тіло святого із Царгорода у Задар перенесено в 1203 році.

За переданням, один хрестоносець, як виглядає, венеціанський вельможа, повертаючись із Сирії через Константинополь додому, перевозив тіло св. Симеона. Поблизу Задара вони потрапили у велику бурю, й, оскільки його корабель був серйозно пошкоджений, він мусив залишитися у Задарі. Поки у місті ремонтували корабель, він захворів і переїхав до пустельницького скиту в глибині задарської бухти, де сьогодні знаходиться парафіяльна церква св. Івана. Щоб пустинники не дізналися про тіло святого, він сказав їм, що це тіло його покійного брата, яке він перевозить додому. Поки не від'їхав із Задара, попросив поховати його на найближчому цвинтарі. Тим часом, стан його здоров'я погіршився і коли побачив, що його вилікування неможливе, сказав ченцям, щоб після його смерті добре переглянули всі його документи, в яких віднайдуть дещо дуже цікаве. І справді, біля померлого знайдено записи про мощі св. Симеона, які він привіз із собою. Ченці до схід сонця почали відкопувати тіло святого, а тієї самої ночі через чудесне об'явлення були попереджені три міські консули, кожний зокрема, що на згаданому цвинтарі викопують тіло великого святого. Раннім ранком всі троє пішли на цвинтар й один другому розповіли, про що саме довідалися у видінні. Тоді ченці відкрили їм, що й вони довідалися: на їхньому цвинтарі поховано тіло Святого. Невдовзі дізналося про це ціле місто й відтоді в Задарі розпочалося прилюдне шанування св. Симеона Богоприємця. ■

ВИТВИЦЯ ВІДНОВИЛАСЯ У СВ. МІСІЯХ

Надія ВОЛКОВЕЦЬКА

Село Витвиця відзначається своїм географічним розташуванням – недалеко від битого шляху, поміж горами і чисельними потоками, поблизу двох святинь, в яких вирує чернече життя: монастиря отців Василіян у Гошеві, де міститься чудотворна ікона, яка скликає тисячі прочан до цього чудотворного місця, та монастир сестер Пресвятої Родини, в якому знаходиться новіціят цього Згромадження. Також відоме це село своїми людьми, серед яких вирізняється ім'я Зиновія Красівського, визначного громадського діяча сьогодення. Йому вдячні односельці в центрі села спорудили пам'ятник.

■ Учасники св. місій у Витвиці.

Недалеко від пам'ятника, на горбочку височіє двохсотлітня церква св. апостола і євангелиста Івана Богослова, недавно відновлена стараннями парафіян та пароха о. Петра Євчука. Останній раз у цьому храмі проводив місії о. Зиновій Ковалик у 1936 році (майбутній блаженний УГКЦ, якого беатифікував папа Іван Павло II – прим. ред.). Після стількох років перерви тут знову оголошено про проведення місій. З нетерпінням чекали витвичани цього дня. Священики переживали з того приводу, чи добре обраний час для місій, адже настала пора весняних робіт на полі.

У неділю, 11 квітня, всі зібралися зустрічати о.-місіонера Корнилія Яремака, ЧСВВ. Всім стало зрозуміло, що Господь Бог сам подбав про те, щоб усі парафіяни не жаліли, що не пішли на поле – Витвиця покрилася снігом, ніби запрошуючи всіх щодня брати участь у Богослужіннях і місійних науках, не журячись польовими роботами. Того ж таки дня ввечері, урочистим походом через ціле село, парафіяни, очолювані своїм парохом, внесли до церкви копію чудотворної ікони Пресвятої Богородиці Гошівської, яку на свято Благовіщення Діви Марії цьогоріч освятив владика Володимир Війтишин з Івано-Франківська. Настоятель монастиря у Гошеві о. Дам'ян Кастран, ЧСВВ поблагословив, щоб ця ікона освячувала витвичан під час цих місій.

Протягом цілого тижня, зранку і ввечері відправлялась Божественна Літургія, під час якої голосили місійне євангельське слово про Боже Царство, яке приходить поміж нас із силою і потугою. Отець-місіонер разом із с. Миколаєю із Згромадження сестер Пресвятої Родини відвідували школу, де провели цілу низку занять з учнями та вчителями. Четвер був днем, присвяченим хворим. Також о. Корнилій відвідував хворих по їхніх домівках.

Та найбільш вражаючим заходом не тільки для витвичан, а й для жителів навколишніх сіл, стала Хресна дорога, що відбувалася після вечірньої Служби Божої у п'ятницю, 16 квітня. З місійним хрестом на плечах, при запалених свічках, колона молоді пройшла вулицями села. Хресний хід очолювали місіонер, місцевий парох о. Петро, а за ними йшли запрошені священики, монахині, чисельні вірні.

У неділю, 18 квітня була відслужена св. Літургія на закінчення місій, виголошена заключна наука, вірні отримали повний відпуст, а на церковному подвір'ї встановили місійний хрест. Видавалося, що з о. Корнилієм ми знайомі багато часу, бо він зумів жителів села Витвиця настільки духовно зблизити, що навіть вірні іншої конфесії приходили до храму послухати його науки. Під час прощання витвичани із вдячністю поклонилися місіонеру, у декого на очах заблистіли сльози. ■

ЧЛЕНИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ У СВЯТИХ МІСЦЯХ ПОЛЬЩІ

(заради молитви і пізнання духовних надбань)

о. Йосафат ХАЙМИК, ЧСВВ

З 14 по 18 квітня цього року відбулася великодня проща членів Апостольства молитви по святих місцях Республіки Польща. Серед охочих відбути прощу були представники осередків Апостольства молитви переважно з Галичини. Левову частку прочан складали мешканці Львова. Крім них, в склад групи входили паломники з Жовківщини, Самбірщини, Яворівщини та інші. Загальна кількість прочан становила 49 осіб.

Підготовка прощі тривала майже два місяці, а це збір документів і коштів, отримання віз і замовлення транспорту, нічлігів, харчування тощо.

Перед виїздом 14 квітня прочани взяли участь в св. Літургії в львівській церкві св. Онуфрія. Отримавши благословення, вирушили на прощу, темою якої стала євангельська подія про двох учнів з Еммауса, які, як пригадуємо зі сторінок Святого Письма, завдяки присутності Христа змогли розпізнати Його при ламанні хліба і пізніше радісно голосити про це своїм братам-апостолам.

Вже за кілька годин проща набрала дещо покутного характеру, адже кількагодинне чекання на кордоні – справа не з легких. Після визволення з кордонної тяганини, прочан чекав ще довгий вечірній переїзд і щойно біля третьої години ночі кожен зміг випростатися і спочити в Домі прочанина, що розміщений під мурами монастиря отців Паулінів в Ченстохові.

Ранок 15 квітня видався дещо похмурим, але тільки не для групи прочан з України, які з захопленням влилися в потік людей, що спішили на Ясну Гору, до «Чорної Мадонни» (народна назва чудотворної ікони – прим. ред.). В самому монас-

Група паломників у Кальварії Зебжидовській.

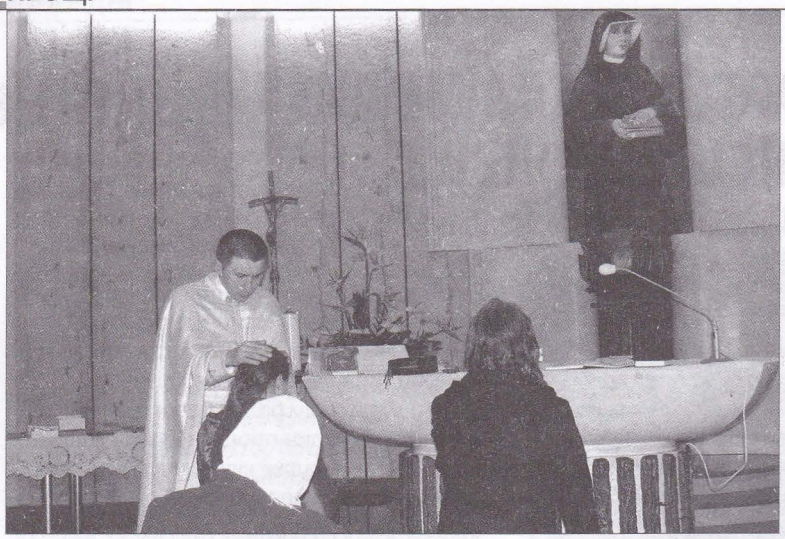

■ Молитва за оздоровлення у краківських Лагевніках.

тирському храмі, а тим більше в каплиці де, зберігається чудотворна ікона Ченстоховської (Белзької) Матері Божої, завжди людно. Панує там зворушлива атмосфера молитви. Кожен з присутніх, вдивляючись в благодатні лики Марії та Ісуса, випрошує те, пощо сюди прибув. Численні воти, якими вистелені стіни каплиці, свідчать, що ці прохання аж ніяк не є безрезультатними, а, навпаки, дієвими.

Свята Літургія і молебень до Пресвятої Богородиці для українських прочан були відслужені в каплиці преподобного Павла Тибра – засновника Чину отців Паулінів. В післяобідній час вся група взяла участь в Хресній Дорозі, що стелиться навколо оборонних мурів ясногірського монастиря (його вік має вже понад 600 років). Ввечері, згідно з тамтешнім звичаєм, о 21 годині каплиця знову наповнюється людьми. Там по центру за риштуванням, яке уможливлює доступ до святого місця, височіє ікона Матері Божої. Спеціальне моління, яке відбувається в той час, має назву «Apel jasnogórski» («Ясногірський заклик» – пер. з польської). Його зміст торкається важливих справ Католицької Церкви і польського народу. День 15 квітня, як й інші дні Томиного тижня для Польщі, були траурними у зв'язку з трагедією під Смоленськом президентського літака, тому й тематика молінь того вечора була відповідною.

Наступний день свого паломництва група членів Апостольства молитви розпочала знову перед іконою Ченстоховської Матері Божої, адже кожного ранку образ урочисто відкривають під голоси срібних труб. Це воістину сповнює душу блаженним трепетом і дає наснагу на цілий день.

Хоча гостинність Ясної Гори почала розбуджувати інтерес до всього непізнаного з духовної точки зору, та українських прочан вже чекали наступні святі місця «малопольського» регіону. Тому 16 квітня галицькі паломники знову пустилися в дорогу. Крізь шибки автобуса вони ще кидали останні прощальні погляди на граціозні мури польської духовної столиці – санктуарію Матері Божої в Ченстохові.

Через кілька годин прибули до Вадовіц – «міста Івана Павла II». Тут він народився, зростав і сповнювався тією великою любов'ю до Бога і людей. Хто побував у цьому місці, то знає, що в самісінькому центрі, відразу за чудовою базилікою Введення в храм Богородиці є дім родини Войтилів, де й прийшов на світ великий Папа-слов'янин. Тепер там музей, де можна побачити, крім родинних фото, ще й багато особистих речей Кароля Войтили. Вражає дитяче фото, а поряд маленька дерев'яна колиска, які свідчать про те, що й унікальні постаті світу розпочинали і проводили своє дитинство, як і більшість з нас. Всі відвідувачі Вадовіц, крім запланованої програми, не втрачають нагоди посмакувати відомі місцеві «кремувкі». Це спеціальне печиво, яке містить багато крему. Українська група також мала солодкий стіл в одній з кав'ярень міста.

Подальший шлях прощі проліг до іншого духовного центру польської землі – Кальварії

Зебжидовської. Це монастирський комплекс з унікальними кількасотлітніми хресними дорогами Ісуса і Марії. Там їх називають доріжками, які прокладені навколишніми лісовими пагорбами. На кожній стації збудована каплиця, присвячена одній з євангельських подій терплячих Христа або Марії. Таких каплиць є відповідно 28 і 24, кожна з них має майже 400 років. В 1999 році світова організація ЮНЕСКО внесла відпустове місце в Кальварії Зебжидовській до списку об'єктів, що охороняються, адже таке місце – єдине в світі. Прочани з України з допомогою місцевого монаха брата Андріана також молитовно пройшли частиною Хресної Дороги, а перед тим молилися на св. Літургії в монастирській каплиці, де зберігається чудотворний образ Матері Божої Ангельської. Після цього прочан вітав вечірній Краків, де був запланований нічліг в монастирі отців Воскресінців.

Суботнього ранку 17 квітня, який видався особливо погідним, наша прочанська група вирушила в бік центральної частини Кракова. Найперше всі завітали на Вавельське узгір'я, де розміщений замок польських королів з чудовою катедрою свв. Станіслава і Вацлава. В самому місті, а тим більше на території замку, кипіли приготування до похорону президентської пари, що загинула в авіакатастрофі. Однак це не завадило всім охочим побувати в замковій святині, а навіть піднятися на дзвіницю, де розміщений відомий «дзвін Зигмунта» (сповіщає про радісні або сумні події міста чи країни – прим. ред.). Крім того, група змогла відвідати крипти, де поховані визначні постаті Польщі. Трішки часу на фото і вже в обідній час всі милувалися красою історичного центру Кракова – площею Ринок. Час на особисту молитву прочани присвятили в базиліці Успіння Матері Божої, яку місцеві жителі називають «Маріяцьким костелом». Унікальність побудови і внутрішньої оздоби вражає і чарує погляд, а протерті колінами молільників клячники запрошують провести не одну хвилю в присутності Євхаристійного Христа.

Важливим пунктом великодньої прощі для членів Апостольства молитви були відвідини Національного секретаріату Апостольства молитви в Польщі (в післяобідній час). Українських прочан і «колег» по апостольству гостинно зустрів о. Станіслав Гронь, ТІ, який служить Національним секретарем цієї молитовної організації. Найперше о. Станіслав розповів про те, як живе і діє Апостольство молитви в Польщі, а навіть в цілому світі. Був також час на запитання і відповіді. Завершенням зустрічі був солодкий стіл. Опісля ми ще мали вільний час і повернулися в автобус, оскільки вже на 21 год. вечора нас «чекала» базиліка Божого Милосердя в Лагевніках, що на околиці Кракова. Це й стало кульмінацією прощі, адже крім св. Літургії в чудовій каплиці з мощами святої Фаустини Ковальської, українська група провела кількагодинну нічну адорацію. На завершення всього було освячено і покроплено свяченою водою всі релігійні предмети, придбані в різних місцях під час усього паломництва.

Хоча шлях паломництва щораз ближче пролягав додому, та однак після нічного переїзду з Лагевнік зупинку було зроблено в Перемишлі – колишньому українському місці, де збереглися і понині діють наші святині. Святу Літургію, як це й годиться в неділю, було відслужено у василіянському храмі Співстраждання Пресвятої Богородиці (цього року святиня й монастир святкують своє 75-ліття). Після смачного обіду в монастирській трапезній, який приготували місцеві українці, прочани вирушили в бік кордону, але ще по дорозі завітали на військовий цвинтар в Пикуличах, що неподалік Перемишля. Тут похована велика кількість українських вояків часів Першої і Другої Світової війни. Це передусім борці Української Галицької Армії і Української Повстанської Армії, які віддали своє життя за волю України. Помолившись за їхні безсмертні душі, їх нащадки з почуттям сповненого обов'язку поверталися до міста Лева – кінцевої, а властиво, початкової зупинки цьогорічного великоднього паломництва членів Апостольства молитви. Було видно по обличчях і слізних очах, що кожному хотілося б довше затримати блаженні хвилини, проведені разом. Напевно, багато хто усвідомив, що відбута проща – це тільки частина великої мандрівки, яка для кожного з нас триває ціле життя. Тепер завданням прочан з Галичини залишається місія розповіді, подібно як це зробили двоє учнів, що йшли до Еммаусу. Вони як свідчить Євангелист Лука: «рушили негайно й повернулися в Єрусалим…і розповіли те, що сталося в дорозі і як вони Його (Христа – прим. ред.) пізнали при ламанні хліба» (Лк 24, 33-35). ■

ПРОГРАМА ВІДПУСТУ В КРЕХІВСЬКОМУ МОНАСТИРІ З НАГОДИ ПЕРЕНЕСЕННЯ МОЩЕЙ СВ. МИКОЛАЯ

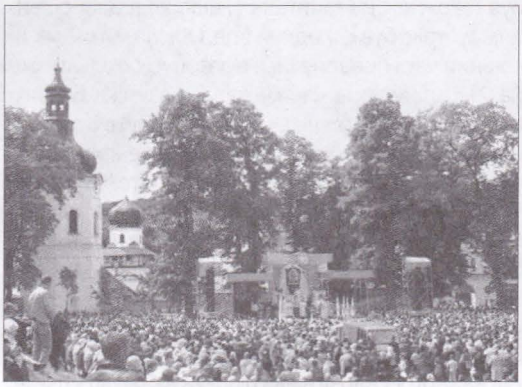

До монастиря св. Миколая ви можете доїхати зі Львова маршрутним таксі № 123 або № 295

15 ТРАВНЯ

16:00 – Хресна Дорога
20:00 – Велика Вечірня з литією
Процесійне винесення ікони св. Миколая на відпустову площу
22:00 – Свята Літургія

16 ТРАВНЯ

00:00 – Нічне чування для молоді на відпустовій площі (проводять брати Василіяни)

Молитовне чування у храмі:

– Акафіст до св. Миколая
– Молитва за покликання до монашого і священичого стану
– Вервиця з розважанням таїнств
– Канон св. Миколая

06:00 – Процесійний похід до джерела. Освячення води
08:00 – Урочиста Утреня
– Молебень до св. Миколая
10:00 Архиєрейська св. Літургія

СВЯТКУВАННЯ ХРАМОВОГО ПРАЗНИКА ПРЕСВЯТОГО СЕРЦЯ ХРИСТОВОГО (м. Жовква Львівської обл.)

ЧЕТВЕР, 10 ЧЕРВНЯ

19.00 – Свята Літургія. Початок реколекцій. Духовна наука.
20.00 – Молебень до Серця Христового. Суплікація.

П'ЯТНИЦЯ, 11 ЧЕРВНЯ

07.30 – Свята Літургія. Духовна наука.
10.00 – Свята Літургія за хворих. Духовна наука. Мирування.
20.00 – Молебень до Серця Христового. Суплікація.

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ З'ЇЗД АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

СУБОТА, 12 ЧЕРВНЯ

07.30 – Свята Літургія. Духовна наука.
12.00-15.00 – реєстрація груп Апостольства молитви (подвір'я перед входом до монастирської церкви).
15.00 – Розповідь про історію та стінні розписи монастирського храму Серця Христового.
16.00 – Зустріч-конференція для членів Апостольства молитви (Жовківський Дім Просвіти).
19.00 – Свята Літургія. Духовна наука.
20.00 – Вечірня з Литією.
21.30 – Молитовна хода зі свічками містом, зокрема співана вервиця (мати зі собою свічки)

НЕДІЛЯ, 13 ЧЕРВНЯ

00.00 – Свята Літургія. Молебень до Серця Христового. Виставлення Найсвятіших Тайн. Віднова посвяти Пресвятому Серцю Христовому.
01.30 – Перекуска.
02.00 – Спільна адорація Найсвятіших Тайн.
03.00 – Молебень до святого мученика Партенія.
04.00 – Акафіст за померлих членів Апостольства молитви. Заупокійний канон. Панахида.
05.00 – Приватна адорація Найсвятіших Тайн.
06.00 – Молебень до Пресвятої Богородиці. Суплікація. Освячення води.
09.00 – Святкова Утреня.
11.00 – Урочиста св. Літургія (на Вічевій площі). Віднова посвяти Пресвятому Серцю Христовому.

ОТЦІ ВАСИЛІЯНИ ЗАПРОШУЮТЬ НА ВІДПУСТОВИЙ ПРАЗНИК ЗАСЛАННЯ СВЯТОГО ДУХА
в Малоберезнянський монастир св. Миколая

ПРОГРАМА СВЯТКУВАНЬ

22 ТРАВНЯ
"Задушна" субота
18.00 Вечірня з Литією
19.00 Служба Божа за померлих
21.00 Хресна Дорога
22.30 Служба Божа за випрошення дарів св. Духа
Нічне чування

23 ТРАВНЯ
08.30 Освячення води. Утреня
09.30 Акафіст до св. Духа
10.30 Винесення Чудотворної ікони Божої Матері
11.00 Архиєрейська свята Літургія
19.00 Молебень до Христа Чоловіколюбця

24 ТРАВНЯ
09.00 Утреня
10.30 Молебень до Христа Чоловіколюбця
11.00 Служба Божа
17.00 Вечірня
18.00 Служба Божа

Монастир отців Василіан, вул. Центральна, 156, с. Малий Березний, Великоберезнянський р-н, Закарпатська обл.

РЕЛІГІЙНІ НОТАТКИ ЗІ СХОДУ УКРАЇНИ

ПОДОРОЖ НА ЗЕМЛІ ВІЙСЬКА ЗАПОРІЗЬКОГО АБО ПРО МАЛЕ ЗЕРНО ВЕЛИКОЇ НАДІЇ

Наталя НАЗАР, ГО «Християнська Україна»

Кажуть з мріями треба бути дуже обережними, бо вони можуть здійснитися. Але якщо мріяти в гармонії з Божою волею, то не треба боятися, що вони здійсняться повністю.

Цьогоріч мені довелося втілити у життя мрію десятилітньої давності, ще із студентської лави: побачити, як то виглядає наша Велика Україна (народна назва центральних і східних областей держави – прим. ред.). І от Господь подарував мені нагоду обколесити її мальовничі ландшафти та й подивитись на неї зблизька, щоб зрозуміти краще глибину людської душі, щоб трохи менше у своєму серці робити поділів. Що там приховувати, нам галичанам, вже, мабуть, як нікому іншому притаманне усякого роду ділення: наприклад, все, що за Збручем, значиться «москалі». І автор цих рядків в цьому не виняток, хоч тепер намагатимусь ним стати...

Дванадцять годин їзди до земель вольностей Війська Запорізького, на береги рівнинного Інгулу, до Єлисаветграда, себто сучасного Кіровограда, до якого С. Кіров мав таке саме відношення, як білі ведмеді до Південного полюса. Опиняєшся в цьо-

му місті, немов в музеї радянської доби. Вулиці віддають душком тоталітаризму: Карла Маркса, Леніна, Фрунзе, далі не продовжую, ви зорієнтувались... Не поспішайте хизуватись, що ми, «львівські», мовляв кращі, бо за рекламними щитами і будками з пресою не скажеш, що у Львові вулиці переповнені ароматом християнських чеснот. А ми мовчимо, бо дехто каже, що зараз демократія і треба бути до всього толерантними. А ті «дехто» так на демократії розуміються, як то колись один мудрий чоловік казав: як свиня на перці. Стосовно толерантності в умах сучасників, то св. Іван Хреститель першим в цю категорію не потрапляє... Це що до вулиць, а щодо людей: саме тут, в Кіровограді, починаю по-справжньому любити свій народ: тьотю Валю, що у спекотну днину наливає перехожим стакан бочкового квасу; пані Таню, що зважує нам, львів'янам, фрукти – дари Творця і знижує ціни удвічі. З нею ми зустрілися напередодні, на св. Літургії в невеликій греко-католицькій капличці Матері Божої Неустанної Помочі. І малого Ромчика, що привів за руку сюди тата, кажучи: «Зайдьом к Богу»; ту жіночку (ім'я не пригадую), яка переступила вперше поріг храму, а потім емоційно виявила свою радість: «завжди хотіла зайти, але лише сьогодні мені вдалося перемогти СТРАХ». І цього доброго комуніста з органів державного управління, що виділив земельну ділянку під будівництво цієї каплички та першого в Центральній Україні греко-католицького храму Різдва св. Івана Хрестителя, який має постати тут, в географічному серці України з веління Божого та за допомогою щирих жертводавців. Любі Брати і Сестри, не бійтеся дати мало, бійтеся не дати нічого!

Які вони, ці люди по «ту сторону Збруча»? Господь довго чекав, поки Петро та й інші учні зрозуміють, що Він прийшов для всіх... Якось нам, галичанам, важко зрозуміти, що Бог є Богом усіх, в тому числі й «москалів». Він, виявляється, їх теж любить, як би нам важко не було це зрозуміти... Однак тут проживають українці і говорять вони теж українською, а що в перемішку з суржиком. Та чи в цьому вони винні? Хвала Творцеві, що після того всього, як нашу мову знищують, вона таки звучить в їх вустах. А от нам, «щирим українцям» Галичини хіба є чим пишатися, що дозволяємо пересипувати перли цієї мови з багновинням матюків, відкритих чи завуальованих, і слухати аморальність всяких Вєрок Сердючок? В нас таки є більша нагода правицю від лівиці відрізнити і зерно від полови, а тому і більше спитають з нас!

***

Неділя, 2 серпня 2010 року, свято пророка Іллі. В кіровоградській каплиці Матері Божої Неустанної Помочі, яка стоїть на вулиці героїв Сталінграда, присутнє відчуття затишку і Великої Надії... Дивлячись на цю парафію, на це мале зерно, посіяне тут рукою Провидіння, згадую милостиню, яку двадцять років тому отримала від благодійної німецької організації «Церква в потребі»: Біблію для дітей. Тепер запитую себе: що можу зробити для парафії Різдва Івана Хрестителя, на якій, не шкодуючи сил, служить священик Іван Третяк. Він, щодня біля престолу приносячи безкровну Христову жертву з вірою, міркує над тим, як побудувати храм; молиться, щоб Господь послав парафії щедрих жертводавців. Греко-католицький парох у Кіровограді також мріє в Господньому Дусі, що скоро сюди прибудуть монахині, які зможуть нести просвіту насамперед дітям та молоді

***

Баба Ніна, яка родом з Волині, пунктуально приходить на Богослужіння і ставить свічку. За Волинь, за Галичину чи за Козацький край, не знаю... Видається, що ця жінка у великій простоті, не усвідомлюючи шляхетності свого серця, навіть нездатна робити поділів. Ця свічка за Україну, за живу Християнську Україну, а не поганську із християнськими святинями та мертвими душами. Дивлюся на Христову Церкву і думаю про свій народ, який, попри те, що носить на шиї хрести і медальйони, гине (занепадає у духовному) через незнання Божих Заповідей. Гине, бо чужі ділять його на «приходи», не завдаючи труду пояснити Божі заповіді. Тому й не дивно, що у цих краях «огород» обробляють у святу неділеньку та йдуть на «городський» ринок торгувати свинями. Гине через масовість підліткового алкоголізму, бо виявляється, що для декого пиво – це не алкоголь, а найефективніше «лікарство» від глистів, тому його навіть дітям корисно пити... Гине мій народ, бо тут, на Кіровоградщині, є лікарні, названі на честь св. Анни та св. Луки (хто їх так назвав і з яких міркувань, того не знаю), та щодня, діти твої, Україно, гинуть внаслідок аборту в тих стінах... Вони й у Львові гинуть

***

Звертаюсь як молода українка до семінаристів: відгукніться, не бійтеся відірватися від берегів Дністра. Пливіть на Схід, Північ і Південь. Не бійтеся бути глечиком Живої Води в руках Святого Духа для свого народу по лівий берег Збруча, щоб вгамувати його велику духовну спрагу. Зворушило те, коли познайомилася на Кіровоградщині з о. Фернандо Браво, Згромадження Воплоченого Слова (УГКЦ). Цей молодий священик, аргентинець за походженням, не маючи в своїх жилах ані краплі української крові, покинув свою батьківщину і подався на чужину за океан, вивчивши досконало українську мову. Він вже десять років працює для мого народу. Тепер в Миколаєві старається про побудову монастиря і церкви. Та й було мені прикро, бо свої не хочуть сюди їхати, бояться... Не для осуду це пишу, але як благання.

Відгукніться ті, кому Господь дарував свої матеріальні блага, простягніть свою щедру милостиню нашим землякам там, де вони донедавна просили притулку в римо-католицької громади Кіровограда (нехай Господь щедро винагородить за це парафію Святого Духа разом з їх священиками).

Відгукнися і ти, «пересічний громадянине», дай свою лепту як та євангельська убога вдова, яка отримала найвищу похвалу від Господа.

На Успіння Пресвятої Богородиці в каплиці Матері Божої Неустанної Помочі о. Іван мав щастя уділяти св. Тайну хрещення жінці, росіянці за національністю, викладачеві одного із вищих навчальних закладів Кіровограда. Вона виявила бажання прийняти хрещення в греко-католицькій Церкві, тому що глибоко пізнала її історію і особливо вражена вірністю мучеників нашої Церкви. Церква Христова одна для всіх, як казав апостол Павло: «Нема ні грека, ні юдея…», тобто, ні українця, ні росіянина. Мале зерно великої надії, яка має ось-ось звершитись, пробивши асфальт усяких поділів, безбожництва і сучасного ідолопоклонства. На мою думку, перспективи нашої Церкви на тих теренах насправді великі, та що ми з тими перспективами зробимо...

Пишу ці рядки з великим довір'ям у Боже Провидіння, що їх прочитають саме ті, хто мав їх прочитати, відчуваючи на собі ніжний погляд Матері Божої Неустанної Помочі з тої кіровоградської ікони. Вона підкаже вам, що маєте зробити ви для свого народу і Церкви тут, на давніх землях Війська Запорізького. Адже Марія була першим свідком цієї великої спраги Бога і Вона першою хоче її втамувати, використавши вас, як знаряддя. Невже ви відмовите Їй? ■

P. S. Від імені наших братів і сестер із парафії св. Івана Хрестителя та їх пароха о. Івана Третяка звертаюся до всіх людей доброї волі своїми пожертвами спричинитися до побудови греко-католицького храму в м. Кіровограді.

Банківські реквізити для переказу коштів у гривнях на будівництво храму УГКЦ у м. Кіровограді:

«Релігійна громада (парафія) Різдва Святого Івана Хрестителя Української Греко-Католицької Церкви м. Кіровограда,
п/р 260023011709 в ОПЕРВ обласного управління
ВАТ «Ощадбанк», Код ЄДРПОУ 34813284, МФО 323475.
З приміткою: «благодійний внесок для будівництва храму».

■ МИРЯНИ І ЦЕРКВА

МІСІЯ МИРЯН У ЦЕРКВІ

Продовження.
Початок у ч. 1-4 за 2010 р.

Іван КОБАСЯР

ЄВХАРИСТІЯ

Катехизм Католицької Церкви посилається на вчення св. Томи Аквінського, який в «Сумі теології» пише, що Євхаристія є «Тайною Тайн» і «усі інші Таїнства спрямовані до неї як до своєї мети». При цьому жодним чином не применшується інша Тайна, кожна з яких має своє певне призначення. Миряни, «беручи участь в Євхаристійній жертві, що є джерелом і звершенням цілого християнського життя, приносять божественну жертву Богові, а з нею себе самих». Інший відомий право-

славний богослов прот. О. Шмеман пригадує нам, «що Євхаристія за своєю природою є закритим зібранням Церкви, й у ньому зібрані всі до єдиного втаємничені й усі служать – кожен на своєму місці – в єдиному священнодіянні Церкви».

Через участь в Євхаристійній жертві як жертвоприношенням, так і священним причастям в ній всі задіяні до літургійної дії. Саме звідси, окрім слухання слова, складання і споживання жертви, є і особливі служіння для кожного, бо не всі співають, читають або приносять дари. Проте «щоб діяльну участь [вірних] пожвавити, слід пособляти рецитативам, відповідям, псалмодіям, антифонам, співам народу, а й чинностям чи рухам і поставі тіла» більшу увагу.

Ця Тайна, яка є спомином Хресної Жертви Христа і центром літургії вірних, коли хліб і вино під дією Святого Духа перетворюється в Святі Тайни – Тіло і Кров Господа, «здійснюючись звіщає про Пасхальну містерію Ісуса «аж доки він не прийде» (1 Кор 11, 26)». Таким чином Церква виконує настанову Ісуса: «чиніть це на мій спомин» (Лк 22, 19), йдучи вузькою дорогою, якою йшов сам Христос. Вона наближається до небесного бенкету, коли всі вибрані сядуть до Трапези Царства. Але сама тільки участь у Святій Літургії не охоплює всього духовного життя. Вірні повинні також молитись самі і завжди в своєму тілі «носити мертвоту Ісуса», щоб і життя Ісуса було видимим в смертному тілі. Тому Господь, «прийнявши нашу жертву духовного приносу», сам довершує «вічний принос».

ПОДРУЖЖЯ

Головну роль у здійсненні цього Таїнства виконують охрещені чоловік і жінка, які через виявлення своєї добровільної згоди створюють сім'ю. Священик, який асистує під час шлюбу, приймає подружню згоду в ім'я Церкви і дає благословення на посідання цього стану в спільноті.

Свята Тайна Подружжя є образом і участю в союзі любові між Христом і Церквою. Через тих, хто прийняв цю Тайну, повинна розвиватись присутність Христа в світі і виявлятись справжня сутність Церкви. Це виражається подружньою любов'ю, її плідністю, єдністю і вірністю та звичайною щирою співпрацею всіх членів християнської сім'ї.

Сім'я як основний прояв суспільного виміру людини є першою площиною діяльності мирян.

■ Сім'я має виконувати священиче завдання.

Свою роль в ній можна виконати лише тоді, коли є переконання єдності і незамінній цінності сім'ї для розвитку суспільства. Вона є місцем, де народжуються і виростає людина, стає колискою життя і любові, і є основною клітиною суспільства. Іван Павло II закликає до «підтримки і забезпечення сім'ї для того, щоб вона могла згідно зі своїм покликанням виконувати функцію «гуманізації» особи і суспільства».

Первісним змістом слів Ісуса: «Бо де двоє або троє зібрані в Моє ім'я, там Я серед них» (Мт 18, 20), є, власне, життя сім'ї. Вона повинна виконувати священиче завдання, яке їй передав сам Христос. Священство, яке виходить з хрещення і живиться в Тайні Подружжя, становить як для подругів, так і для сім'ї основу покликання і священичої місії. Спільнотна молитва християнської сім'ї є як плодом, так і умовою того спілкування, яке дають Тайни Хрещення і Подружжя. Тому щоденне існування сім'ї перемінюється в «духовні жертви, приємні Богові, через Ісуса Христа» (1 Пт 2,5).

Літургія є тісно пов'язана з Церквою, а якщо сім'ю називаємо Церквою, то молитва сім'ї є сімейною Літургією, до якої сміло можемо віднести ранішні і вечірні молитви, молитви дітей за батьків і спільні молитви перед трапезою. Спільне читання Святого Письма, уродини та інші події, які є в сімейній дійсності, наявні з Божою допомогою. Тому вони повинні визначити момент подяки, благання і довірливого покладання на спільного Отця, що на небі. Тоді гідність і відповідальність сім'ї як домашньої Церкви буде пережита з Божою допомогою.

Про обов'язки мирян в сім'ї, яку вони складають, св. Іван Золотоустий пише так: «Чоловік нехай переказує почуте в храмі, а жінка хай учиться; хай слухають і діти, [...]. Зроби з дому свого церкву, ти ж бо відповідаєш за спасіння дітей і челяді». Через сімейне співжиття, ведене в дусі християнської святості, миряни повинні змінювати всі інші аспекти свого життя, сповнюючи їх вірою і правдою. Вірність, відповідальність і виховання дітей є основними завданнями, через які миряни реалізовують важливі аспекти своєї місії.

ПОКАЯННЯ

У Тайні Покаяння, як і в інших, відбувається зустріч людини з Богом, де вона виявляє свій жаль за вчинені гріхи. Тут мирянин, який через гріх відійшов від спільноти, повертається і просить примирення. В Тайні Покаяння відбувається зустріч грішної людини з Богом, де Він з милосердя свого прощає їй всі гріхи. Таким чином ця Тайна стає літургійним актом. Акт як служіння в Церкві, через яке оспівується слава Божа і відбувається освячення людини.

«Той, хто сам свідомий тяжкого гріха, повинен по змозі, якнайскоріше приступити до Святої Тайни Покаяння; усім же настійно доручається приймати цю Святу Тайну, особливо в часи посту і покаяння». Вірні повинні знати про свої обов'язки, що випливають з цієї Тайни, а передусім в небезпеці смерті, повинні виявити акт досконалого жалю за свої гріхи.

Покаяння не є чимось одноразовим, а швидше постійним намаганням до поправи. Позитивний і освячуючий вплив Тайни на мирянина, який її приймає, є допомогою в терпеливішому і досконалішому виконуванні своїх обов'язків, щоденних турботах і клопотах. Частими сповідями вірні не тільки очищаються від гріхів, а й свідчать своїм життям про ласку Святого Духа, яка їм дається. В такий спосіб мирянин показує іншим, як і де можна віднайти Божу ласку і душевний спокій.

ЄЛЕОПОМАЗАННЯ

Незважаючи на те, що людина покликана до вічної радості у Бозі, тут на землі у повсякденному житті вона переносить багато страждань. В хвилини радості і в момент хвороби Церква не

■ В Тайні покаяння відбувається зустріч грішної людини з Богом.

залишає людину. Саме Тайна Єлеопомазання наставляє вірних на виправлення життя і дає допомогу долати хворобу або терпеливо її зносити. Миряни, які тяжко хворіють, але щиро каються, через намащення єлеєм отримують ласку. Саме ця ласка зміцнює надію на вічну нагороду і звільняє від гріхів. Тому рідні хворих і священики повинні дбати, щоб кожен в час поважної недуги зміг скористати з ласки цієї святої Тайни.

Іван Павло II в Апостольському повчанні «Christifideles laici» («Покликання і місія мирян») пригадує, що Тайни для хворих є підтримкою у стражданні та слабкості, надією в розпачі, місцем зустрічі і свята. Саме тут людина, яка страждає, не розглядається як об'єкт любові, а як відповідальний суб'єкт справи євангелізації і спасіння. Терпеливо зносячи страждання, можна показувати їх позитивне значення у спасінні світу. Через участь у спасенному стражданні Ісуса

Христа і в радості Його Воскресіння, вірні стають тією силою, яка освячує і будує Церкву. Відвідини священиком хворого є виявом віри і глибокого переконання в силі Тайни Єлеопомазання. Через цей акт виявляється любов і турбота не лише за теперішнє, а й за майбутнє хворого. Члени сім'ї, спільно молячись за хворого та із хворим, мовби спільно відправляють сімейну літургію (див. в Тайні Подружжя), яка є невід'ємною частиною доброго родинного співжиття.

Про вартість і актуальність страждання писав Іван Павло II в Апостольському листі «Salvifici Doloris» («Спасенні стражданнями»). В місії Христа, в якій кожен вірний бере участь, є присутні страждання для того, щоб вивільнити і дати поштовх новій любові. Перемінити людську цивілізацію на цивілізацію любові, через адекватне сприйняття ближнього. Саме тут, у християнських відносинах між людьми, це страждання реалізується до кінця і досягає свого кінцевого змісту. ■

■ ПОВІСТЬ

НОЇВ КОВЧЕГ

Продовження.
Початок у ч. 1-4 за 2010 р.

Галина ГОРДАСЕВИЧ

* * *

У кінці жовтня кілька днів ішов дощ, а потім знову встановилася гарна погода, підморозило, і, взагалі, видно було, що вже йдеться до справжньої зими. Ідучи до церкви, отець Леонід думав, що треба буде домовитися з кимнебудь із сусідів, щоб привезли з лісу дров. Стільки, щоб вистачило на всю зиму. Церковний дім у Вербному не був великий, але тепло в ньому чомусь трималося погано, коли сильні морози взимку, то доводиться тричі на день топити. Тим більше, що діти малі, граються на підлозі, недовго й застудитися.

Зрештою, отець Леонід спробував відігнати від себе всі ці домашні справи і настроїтись на службу. Це ж на який глас сьогодні тропар співається? Дяк у нього такий собі, самоук, навіть не дуже грамотний, сам нічого не знає.

У церкві було холодно, як у льодовні. Ну, нічого, прийдуть люди, надихають, буде тепліше. Та й свічки – яке там від них тепло, але все ж... А наразі в церкві зібралося десятків два прихожан. Майже виключно старі діди і баби, в яких уже безсоння та й смерть зазирає у вічі, от і думають тепер відмолити всі гріхи, що їх назбиралося протягом шістдесяти чи сімдесяти літ. Але якщо Христос простив розбійника в останню мить, то чому б не простити оцих людей, які все своє життя терпляче несли важкий хрест бідного життя? Ну, які в них особливі гріхи? Випив коли чарку горілки? Полаялася з сусідкою? Побилися брати, ділячи батьківську спад¬щину? Найчастіше, мабуть, грішили тим, що увечері лягали спати, не проказавши вечірніх молитов, падали на не¬вибагливу постіль, як підрубані дерева, смертельно змучені важкою роботою. Чи ж то такі вже непрощенні гріхи?

Утреня минула, як звичайно. Починаючи Літургію, отець Леонід кинув оком до крилоса. Хористи вже зібралися, а на своєму звичному місці стояла Ляля з дітьми. Староста приніс їй стілець. Ромчик, менший, стояв на тому стільці на ніжках, Андрійко поруч на підлозі, старанно хрестився. Ромчикові мама складала пальчики і водила рученям. Отець Леонід відчув, як тепла хвиля обняла його серце, але він тут же відігнав від себе все це, щоб настроїтися на найголовніше таїнство. З належною повагою поставив дискос і потир і почав виймати часточки проскурки, примовляючи: «Жертвується Агнець Божий, що бере гріх світу, за життя світу і спасіння». Потім змішував воду з вином, покривав покровцями. Хлопчик-прислужник подав йому кадило, з якого здіймався димок, і вівтар сповнився терпкуватим запахом ладану. Коли виходив з вівтаря, помахуючи кадилом і кланяючись перед іконами, все-таки встиг краєм ока глянути на своїх. Діти вже обоє сиділи на стільці, Ромчик прихилився до мами і,

мабуть, задрімав. Звичайно, воно ж іще зовсім мале, оце два роки буде, таких дітей звичайно ще й до церкви не беруть, але ж його діти – то зовсім інша справа. Як би воно виглядало, коли б діти батюшки не були на службі Божій?

Набравши повні груди повітря, отець Леонід виголосив:

– Ще і ще в мирі Господу помолімося.

І почув, як за його спиною хор обізвався луною:

– Господи, помилуй!

– Заступи, помилуй і охорони нас, Боже, Твоєю благодаттю!

– Господи, помилуй!

Отець Леонід за вдачею був актор. «Ну, наш батюшка, коли в ризах, то такий гарний, як на іконі мальований», – шепталися межи собою баби. А ще мав гарний, добре поставлений баритон і сам собою був задоволений, відчуваючи, як його голос здіймається під церковне склепіння і резонує там. Для нього кожне богослужіння було як урочиста вистава, в якій він грав головну роль, а головним його завданням було настроїти людей на побожний лад, викликати в їхніх душах скруху і покаяння. І коли виголошував: «Премудрість, прості!» – то думав, що це найкраще до них пасує – до цих простих, неграмотних, іноді наївних, як діти, людей.

– Батюшка, – шепнув староста, зайшовши у вівтар, – батюшка, прибігали хлопці, кажуть, німці ідуть до села.

Отець Леонід замовк, як замовкають актори, коли всоте граючи виставу, раптом чують не ту репліку, до якої звикли. Які німці? До чого тут німці? Зараз хор має співати: «Прийдіте, поклонімося і припадім до Христа...» І хор, дійсно, заспівав, а поки тривав спів, до отця Леоніда дійшов смисл того, що сказав староста. У вівтарі знову раптом стало дуже холодно, і ніби льодяна голка наскрізь проколола серце. Миттю пригадалася доля Чакви, де німці саме на Спаса оточили церкву і спалили її разом зі священиком і всіма, хто там був. Жоден не врятувався, бо тих, хто вискакував з вогню, тут же перерізували ав¬томатними чергами. Невже сьогодні це чекає їх? А він ще, йдучи до церкви правити службу, – гріх же який! – думав про дрова, щоб узимку холодно не було. А от ніякої зими вже не буде. І холодно не буде. Навпаки, буде дуже гаряче.

Він глянув на образ Христа так, як ще ніколи не дивився. Господи, невже це вже все? Невже Ти вже вирішив покликати мене до Себе? Хай буде воля Твоя, але ж мої діти... Вони ж іще на світі не жили!

Отець Леонід приклав долоню до чола, на¬магаючись збагнути, що ж йому робити. Потім перехрестився з такою особливою пова¬гою, як хіба хрестився, коли його рукополагали, і рішуче вийшов перед царські врата.

– Дорогі мої прихожани, – сказав він таким голосом, що по всій церкві ніби подув вітру пішов, – щойно мені староста сказав, що до села підходять німці. Ми не знаємо, що в них на думці, знаємо тільки, що нічого хорошого чекати не доводиться. Але я вже почав Святу Літургію і не можу її припинити, хоч би мені й смерть загрожувала. А ви всі можете залишити церкву, я вам того не буду мати за зле. Тільки знаєте, що я вам скажу? Он стоїть моя жінка, ото мої два сини. Я не буду відсилати їх звідси, вони розділять мою долю. Отож, може, давайте покладемося на милість Божу? Він знає, чи нам ще жити на цьому світі, чи настав наш час прийняти мученицьку смерть. Давайте всі разом помолимося Йому і віддамося під Його опіку.

І знову звичним поглядом отець Леонід побачив, як здригнулася матушка Олена, як вона рвучким рухом обхопила своїх дітей. Побачив навіть, що її обличчя збіліло, як папір, а очі стали чорними і великими, здавалося, вони займають пів-обличчя.

Отець Леонід змахнув руками, і хор заспівав, і усі люди в церкві заспівали з усією силою віри і відчаю:

– Святий Боже, святий кріпкий, святий безсмертний, помилуй нас!

Церква була висока, а небо над церквою було ще вище, а вже там, на висоті, яку слабкому людському розумові й уявити було неможливо, десь у горніх висях перебував всемогутній, всевідучий і всеблагий Господь Бог, і туди, до Нього, долаючи віддалі, рвалася з сотень грудей і летіла палка молитва:

– ...святий безсмертний, помилуй нас!

Служба йшла далі за всіма канонами, отець Леонід не дозволив собі проминути жодного слова, анітрохи прискорити темп. Він правив службу і намагався не думати ні про що, окрім служби, але разом з тим його увага весь час була звернена до найменших звуків, яких ще навіть не було, але які могли прозвучати кожну хвилину: дзвін розбитого скла, вибухи гранат, автоматні черги, військові команди німецькою мовою, людські крики і жіночий плач. Кожна мить перетворювалася на вічність, але нічого такого не було чути, отже, ще цю мить – цю вічність – їм було дано прожити на цьому світі. «Бо милостивий і чоловіколюбець Бог єси, і Тобі славу возсилаємо, Отцю, і Сину, і Святому Духові, нині і повсякчас і навіки віків!»

Коли служба скінчилася, люди не зрушили з місця. Хтось, хто стояв біля самих дверей, виглянув і побачив німців. Їх було не так щоб дуже багато, але всі при зброї, як належить. Стояли, щось там межи собою шварготали тою своєю німецькою, і хто там знав, що в них на умі. Може, як люди виходитимуть, то вони їх почнуть по черзі стріляти? І всі лишалися на своїх місцях, ніби Господь справді почув їх молитву, і Пречиста Діва покрила їх своїм покро¬вом і не пускала сюди душогубів, а як тільки вони вийдуть звідси, то будуть здані на поталу отим нелюдам. Але ж не могли вони залишатися тут до безконечності! Отець Леонід зняв облачення, вийшов з вівтаря і підійшов до своїх.

– Лялечко, – півголосом сказав їй, – я зараз вийду, а ви не виходьте. Підожди, коли всі люди почнуть виходити. Якщо все буде спокійно, виходь разом з людьми і постарайся бути всередині натовпу. А якщо будуть стріляти...

– Ми з тобою, – сказала матушка Олена.

Він намагався ще щось їй сказати, але вона не дала йому такої можливості.

– Ми з тобою. Візьми Андрійка на руки.

Сама вона вже тримала в обіймах Ромчика, який спав, поклавши голівку їй на плече, і робив губенятами такі рухи, ніби смоктав соску.

Вони йшли через церкву, люди розступалися перед ними і диви¬лися на них з такою надією, начебто лише від них залежало, вийдуть люди з цієї церкви, повернуться в свої домівки, чи оце вже останні минути їх життя.

На цвинтарі німців не було, вони стояли за огорожею, чоловік двадцять солдатів, дещо осторонь від них стояв офіцер і біля нього чоловік в чорному драповому пальті і сірому капелюсі. Офіцер, високий, худий, з непроникним обличчям, палив цигарку, чоловік у пальті переступав з ноги на ногу. Отець Леонід сказав дружині: «Постій тут» таким тоном, що вона не посміла не послухати, а сам рішучим кроком підійшов до офіцера.

– Gutten Tag, Herr Offizier («Добрий день, пане офіцер» – пер. ред.), – цілком доброю німецькою мовою привітався він. – Чим я можу бути корисним?

Офіцер не звернув на нього ні найменшої уваги, начебто ніхто до нього не підходив і не звертався, зате чоловік у пальті відповів чемно чистою українською мовою:

– Добрий день, батюшко. Ви вже закінчили службу?

– Розуміється, – сказав отець Леонід, – інакше я не вийшов би з церкви.

Чоловік задав йому ще кілька питань: чи нема в селі повстанців? а ковпаківців? а були? давно?

Усі відповіді отця Леоніда він перекладав німецькою мовою, хоч офіцер реагував на слова перекладача так само, як на вітання самого отця Леоніда, тобто ніяк не реагував. Зрештою він сказав кілька слів, проте так неголосно і невиразно, що отець Леонід нічого не зрозумів. Зате перекладач, як видно, звик до манери мовлення свого начальника і зрозумів як належить.

– Батюшко, – сказав він зовсім тихо, – пан Гендель велів вам сказати... Він має військовий наказ знищити ваше село разом з усіма мешканцями. Але пан Гендель належить до давнього роду, його предки були військовими, але вони не воювали з мирним населенням. Пан Гендель теж не хоче мати на своїй совісті кров жінок і дітей. Він дає вам півгодини, щоб люди встигли забрати з домів щось найнеобхідніше і залишили село. У бік поля хай не ідуть, там стоять німці, чекають нашого сигналу. Виходьте кущами понад річкою до Трощанецького лісу, туди німці не підуть. Через півгодини вони оточать село і почнуть па-

лити. Хто до того часу залишиться, йому вже не вдасться врятуватися.

Отець Леонід знову, як у вівтарі, відчув, що його огортає смертельний холод, а син на руках став важким, як камінь. Проте він лише міцніше пригорнув до себе Андрійка, шепнув: «Дякую», – і повернувся назад. Проходячи мимо Лялі, шепнув їй: «Не заходь додому... Іди до мосту і чекай там мене в кущах...» Потім підійшов до дверей церкви, звідки люди вже почали потроху виходити, коли переконалися, що ніхто не стріляє, а батюшка про щось там розмовляє з німецьким офіцером. Отець Леонід зупинив тих, що саме виходили, коротко переказав: через півгодини німці оточать село і почнуть палити, зараз усі можуть розійтися по хатах, щось найнеобхідніше взяти і кущами понад річкою виходити в ліс. Червона ракета – сигнал для німців – починати палити і стріляти.

– Передайте тим, що в церкві, – закінчив він і поспішив до матушки Олени, яка і не збиралася йти до мосту, як він їй велів. Вона рушила з місця, лише коли він підійшов до неї і торкнув за плече. Вони пішли в напрямку свого дому, пішли рівномірним кроком, хоча їм дуже хотілося побігти. Але де ти побіжиш із дитиною на руках? Крім того, їм обом чомусь здавалося, що як тільки вони побіжать, німці не ви¬тримають і почнуть стріляти, як собаки можуть не зачепити людину, коли вона йде спокійним кроком, але обов'язково накинуться на того, хто біжить. Мабуть, в інших людей теж було таке відчуття, бо всі йшли нормальною ходою, поки німці могли їх бачити, але тільки скривалися за хатами, як починали бігти. Вривалися в рідні хати, швидко скидали в ко¬робки чи в мішки одяг, хліб, сало, жінки тягнули постіль і сувої полотна, чоловіки мішки зі збіжжям і кінську упряж, скидали все в льохи, нашвидку намагалися присипати землею отвори льохів, земля вже була мерзла, лопати її майже не брали, але як же було лишати напризволяще майно, нажите впродовж усього життя таким важким трудом? Відчиняли ворота хлівів, виганяли на вулицю худобу і гусей. Якщо уже з собою не візьмеш, то нехай розбігається, німці тут же назавжди не залишаться, гляди, щось і вціліє. Бо ж треба думати про те, як жити далі.

Ішли тими кущами понад річкою, які не дуже їх і ховали, бо ж розгубили все своє листя. Правда, влітку не вдалося б так швидко йти, бо то все болото, але зараз воно замерзло, отож, тільки старі спотикалися на купинах, діти іноді навіть падали, але не плакали, відразу зривалися і доганяли батьків, які з тими клунками чи мішками на плечах і в руках не могли навіть озирнутися. Коли почувся легкий тріск, ніхто навіть не звернув уваги, але коли червоне світло залило небо, всі завмерли на місці. «Горить!» – вигукнув хтось. Але то ще не горіло, то в небі розпадалася на клапті червона ракета. Всі відразу пригадали, що то сигнал до акції, і з усіх сил кинулися до лісу, який уже зустрічав їх першими ялинами, зеленими, аж чорними, похмуро-спокійними і холодними. Чомусь усі, хто добирався до лісу, відразу зупинялися, наче то вже була гарантія, що сюди німці не підуть, що ніяка куля сюди не долетить, що тут вони в повній безпеці. Скидали з плечей клунки, нарешті озиралися за своїми дітьми: «Щоб ти мені отут стояло і нікуди ні на крок!». А самі стояли, дивилися в бік полишеного села і чекали. І дочекалися.

Перша кулеметна черга прозвучала так не страшно, наче біг собі вздовж огорожі хлопчисько і дрючком по штахетинах проводив. Але тут відразу піднялася така стрілянина, що всі здригнулися. Проте ніхто навіть кроку глибше в ліс не зробив. Потім у голубе небо поповз бурий дим.

– Горить! – знову вирвалося в когось.

І як по команді, дружно заголосили жінки: «Господи Божечку, та за що ж на нас така кара? Та чим же ми Тебе прогнівили? Та як же ми тепер будемо жити, погорільці нещасні, та де ж ми на зиму притулок знайдемо? Ой, Боже, Боже, пошли ж Ти кару на тих німців, нехай їх грім поб'є, хай під ними земля западеться! Матінко Божа, пошли Ти дощ, залий той пожар, бо що ж ми, сироти, робити будемо?»

Але не було ні грому, ні дощу, ні земля не западалася, а димів з'являлося все більше, поміж ними здіймалися руді язики полум'я, і сотні три людей на краю лісу з безсилим відчаєм дивилися, як іде з вогнем їхнє майно, їхня праця, їхнє житло. ■

ДО ЦАРИЦІ МИРУ В МЕДЖУГОР'Є
Навернення ще одного блудного сина

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ

Продовження.
Початок теми у числах
за жовтень-грудень 2009 року

Проблема наркоманії існує серед людства з давніх часів, але найбільшого розмаху вона набирає у двадцятому столітті. Щораз більше ця епідемія знищує духовне і тілесне здоров'я молодих людей. Від наркологічної залежності, як і від алкоголізму, щорічно помирає багато тисяч людей, особливо показник смертності високий серед молоді. Церква не може стояти осторонь від цієї проблеми. Тому в різних країнах є створені реабілітаційні центри для залежних людей від наркоманії.

В минулому році разом зі священиками з України мені довелось бути в Меджугор'є в реабілітаційному закладі, де перебуває спільнота колишніх наркоманів. Вони так би мовити щоденно ведуть боротьбу зі спокусами знову повернутися до залежності і тільки завдяки молитві та праці їх долають. Цьому помагає розпорядок дня, а також щира підтримка одне одного. Бо тільки з Божою допомогою можна перемогти себе. Молитва на вервиці, що є великим виявом набожності до Матері Божої, дає змогу цим людям стверджувати, що вони несуть тяжкий хрест і стають переможцями над злими силами цього світу. Кожна особа в спільноті вважає себе вільною і може залишити її, якщо щось не буде подобатися. І так часто буває, але за деякий час більшість знову повертається до своєї спільноти. Вони можуть одружуватись і створювати свої сім'ї, а також брати активну участь в громадському житті.

Ми там зустрілись з одним так би мовити блудним сином. Це високий на зріст сорокарічний мужчина Горан, якого тут всі знають як порядного сім'янина. Попросив його, щоб він розказав щось про себе. Ми уважно слухали про його нелегкий шлях до навернення на добру дорогу. Ось що він розказав:

«Життя майже кожної людини має дві сторони, одна з яких є світлою і показує добрі вчинки, а друга – темною, яка заповнена гріховним змістом лиходійства. В моєму житті переважала темна сторона аж до того часу, коли я прибув в Меджугор'є.

З раннього дитинства я не мав відповідного виховання у своїй сім'ї. Моя мати померла, коли я ще був малим хлопчиком. Батько виявляв себе імпульсивним і строгим, карав завжди мене за найменшу провину, а навіть без провини міг тяжко побити. На наших очах випала з балкону моя молодша сестра і розбилась. Щоб я не зробив, мене батько сварив і грубо лаявся. Мені не хотілось жити на цьому світі. Я ніколи не мав радості. Ще як жила моя мати, я бачив як вона інколи молилась, але мене не вчила молитви.

Коли мені сповнилось чотирнадцять років, я хотів поговорити з батьком сам на сам про наболілі проблеми. Батько знизив своїми плечима і почав кричати:

– Ти хто такий, щоб я з тобою говорив? Геть з моїх очей!

Я залишив батька і увійшов у свою кімнату я взяв у руки пістолет, який дістався мені з війни. Тоді в колишній Югославії в 90-их роках була війна. Не задумуючись, я вистрелив собі в голову. Опритомнів аж у лікарні. Наді мною стояв батько і мачуха, яку я, як і батька також ненавидів. Куля залишилась у голові і я дивом залишився живий. Після виходу з лікарні мої стосунки з батьками не помінялись. Я почав курити марихуану, вживав алкоголь і це ще більше загострило мої стосунки з татом і мачухою. Одного разу, коли батько прийшов з роботи, то спитав серйозно мене:

– Навіщо ти це робиш? Доки, ти, будеш мене обкрадати? Або ти вибираєш сім'ю, або вулицю.

І тут між нами почалась бійка. Я зі стола вхопив ножа і тут же запхав в живіт батька. Його забрала швидка допомога. Я був байдужий до здоров'я свого тата, бо дуже ненавидів його, хоч всі гроші крав у нього. Коли батько став на ноги, то я вже більше не повертався додому. Моїм до-

мом стала вулиця. Моїми друзями стали такі ж бездомні, як і я.

Та в скорому часі я зрозумів, що зі мною разом є друзі лише тоді, коли в мене є гроші і наркотики. Тоді можна спати в їхньому домі, користуючись всіма відповідними життєвими засобами. А якщо грошей немає, то твоє місце на вулиці, що зі мною й бувало. За крадіжки неодноразово я попадав в тюрму. Також декілька разів був у психіатричній лікарні. Останній раз я втік з лікарні. Мене переслідувала думка покінчити з собою. Декілька разів я перерізав собі вени, але лікарі мене врятували. Дехто мені навіть радив, щоб я перерізав їх не поперек, а поздовж, бо хотіли мене позбутись. Спав я на смітниках, на звалищах і від мене було чути неприємний запах. Коли я одного разу їхав в автобусі, то всі пасажири повиходили. Залишився я з шофером. Люди мене оминали, а найбільше боялись мене діти. У мене не було ніяких документів і я чекав з дня на день, що зі мною щось трапиться. Будучи до всього байдужим, я не хотів жити і не шанував свого здоров'я. Коли я спав, чи сидів, опершись на лавці, на мене плювали і копали. І в стані відчаю я порізав вени повздовж і мене знову у смиренній сорочці привезли до психіатричної лікарні. Помістили тоді в камеру з вбивцею, якого я вже хотів обікрасти.

Цей вбивця протягом п'яти років, коли я був з ним, нічого не говорив до мене і постійно дивися на мене. Він був прив'язаний до нар і знав, що це я вкрав у нього гроші. Він думав, що має зі мною зробити. А на п'ятий день сказав мені, що мене поважає за те, що я вкрав у нього гроші.

Коли випустили на волю, мені стало не легше, а ще важче. Я приймав різні наркотики, нюхав клей, що тільки попадалось. Дійшло до того, що я обезсилів і не міг сам себе колоти. Маючи майже два метри зросту, моя вага становила менше шістдесяти кілограмів. Я зголосився служити в армії. Тоді якраз йшла війна і я думав, що як мені дадуть автомат, то найперше я його продам і куплю наркотиків. Через мій психічний стан мене не прийняли до війська. Перед тим я обікрав повністю магазин батька, а також господарку мого сусіда. Вони також шукали вихід щодо мого порятунку, а я далі блукав як той бездомний пес.

Мені одного разу дали бутерброд і я два тижні ним кормився. Таке життя призвело до того, що я, ночуючи на смітнику, спав на паперових ящиках і задумався над своїм нужденним існуванням. Це було вранці, коли над горами заясніло ясне сонце. Я був самотній, нікого не було навколо мене, крім бур'янів і різного сміття. Виникла думка кудись податись, з чого почати новий день. Я згадав свою стареньку бабусю, яка вчила мене молитися

в ранньому дитинстві «Отче наш» і «Богородице Діво». І лише в той ранок, дуже гарний ранок, згадавши Бога, я почав сильно плакати, хоч ніколи до цього я не плакав. Цілий день провів на самоті. Щось в моїй душі діялось, що я не можу і сьогодні цього пояснити, бо з серця виходили благання і лише вимовляв два слова «Мати Божа». Я зрозумів: якщо Бог є, то Він далеко від мене і не хоче мене вислуховувати, негідного волоцюгу.

На другий день я сидів на лавочці у парку і знову обхопила мене байдужість. До мене підійшла одна жінка, звертаючись лагідно:

– Горан…

Я зрозумів, що вона кличе мене і не хотів признаватись, бо скаже мені щось за крадіжку. Але коли вона вдруге назвала моє ім'я, тоді я відгукнувся; дивлячись з під лоба на неї:

– Що… Може щось вам не подобається?

– Якщо можеш, допоможи мені оцей пакет донести додому, – гречно просила вона.

Я подумав собі, що у мене є свої проблеми і ніхто ніколи не допомагає. Але все таки погодився допомогти їй. Адже ж як виявилось, вона знає мене давно. Ми йшли мовчки і ніяк між нами не починалася розмова. Я бачив, що вона щось шепче вустами і подумав, що молиться. І тільки коли ми вже були біля її дому, вона мені ласкаво сказала:

– Горан, я хочу тобі допомогти. Ти дуже нещасний.

Я був здивований, чим ця жінка мені допоможе.

Грошей в неї немає, наркотиків також, а мені саме цього потрібно. І тут вона почала розповідати про свого сина, який також був наркоманом.

– Мій син нині перебуває в Меджугор'є. Там є створено товариство колишніх наркоманів «Чинако». Йому там подобається і він мені каже, що без молитви не можна вирватись з цієї трясовини, якою є наркоманія. Він тебе знає і просив, що я тобі допомогла.

– Але в мене немає ні документів, ні грошей, щоб дістатись до Меджугор'є, – відповідав я знеохочено.

– Я тобі в цьому допоможу, – заспокоювала мене ця добра жінка, – тільки ти повинен погодитись. Іншого виходу в тебе нема. Пам'ятай, що Мати Божа про тебе пам'ятає і молиться за твоє навернення.

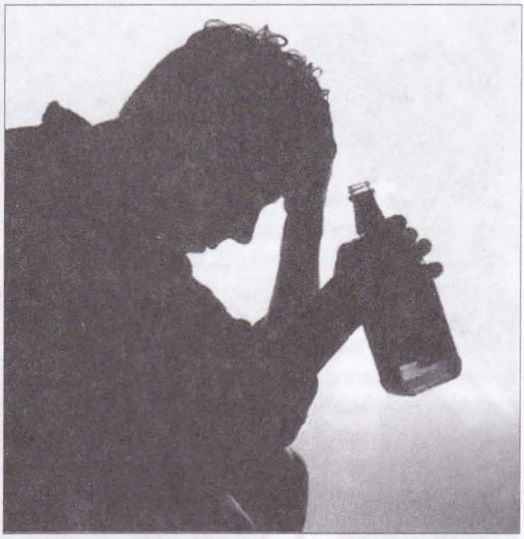

Мене це дуже здивувало, але я промовчав. В серці зажевріла якась надія, бо про Меджугор'є я знав давно. Ця жінка зробила мені документи і квиток купила заздалегідь. На дорогу дала мені щось з продуктів.

Коли я приїхав у Меджугор'є, то найперше я вкрав дві пляшки вина. Випивши вино, я пішов до товариства «Чинако». З острахом думав, що вони мене з тріскотом поженуть. Та вони, навпаки, затягнули всередину і зрозуміли, що між ними свій. Ніхто не дивувався з моєї поведінки. Перший місяць мені було дуже важко. Все що, було в моєму житті до цього моменту, на очах в мене перемінювалось. Це було важко перенести. Мені кожного дня давали роботу, та я хоч сильний і здоровий, але працювати не хотів. Одного разу я бачив, як брат (так називають себе члени товариства) зломав лопату і по обіді вибачався перед товариством. Для мене це було дивно і я йому сказав:

– Якщо ніхто цього не бачив, то навіщо ти признаєшся.

І тут же мій цей брат відповів:

– Ми є спільнота і мусимо бути чесними перед своїм товариством. В інший спосіб ми не зможемо існувати.

Через деякий час я почав усвідомлювати, що до мене дуже добре ставляться і мені здавалось, що я цього не заслуговую. Щодо молитви, то це ще важче було сприйняти. Я інколи говорив до

себе, що я не священик, щоб стільки молитися. І що молитва дає мені? Тільки пізніше я зрозумів, яку силу має молитва, а особливо на вервиці.

Я заздрив своїм братам, що до них приїжджають батьки, а мене ніхто не відвідує. Хоча мені брати говорили, що першим я маю поїхати до своєї родини, та я ніяк не відважувався. Я почав готуватись до цього і молився в цьому намірі на вервиці. Одного разу до мене підійшов один з братів і каже:

– До тебе прийшли, хочуть тебе бачити і щоб ти їм показав нашу спільноту.

Коли я вийшов за ворота, то оторопів. Перед мною стояв мій батько. Я ніколи не міг подумати, що батько може прийти до мене, щоб відвідати, адже між нами весь час була ворожнеча. З батьком ми не бачились цілих десять років і я не чув нічого про нього. Батькові по лиці текли сльози і я не міг стриматись. Це важко пояснити, але в Меджугор'є все можливе. І коли я говорив з батьком, то він мені сказав:

– Ми давно молимося за тебе, Горан, на вервиці разом з мачухою і Мати Божа вислухала нас. Ми дуже вдячні Богові, що нашу молитву Він вислухав.

Після зустрічі з батьком я ще більше почав заглиблюватись у своє життя. Я аналізував свої вчинки. Коли я пробув у спільноті три роки, тоді я вирішив вийти з неї і заробляти на себе. Я мав тоді тридцять років. Підійшовши до настоятеля братів францисканців, я попросив, щоб мені дали якусь роботу. Тоді настоятелем був о. Славко Барбарич і він мені запропонував слідкувати за всіма туалетами. Я повинен був працювати від восьмої ранку до двадцять другої години вечора.

Я старанно виконував цю, видавалося б не дуже добру роботу, бо хотів заробити трохи грошей. Та в мене виникло бажання одружитися. Мені подобалась одна дівчина, яка приїхала з Чехії, щоб тут молитись у справі своєї родини. До речі, вона мала намір себе посвятити Богові і вступити до монастиря. Я її зустрічав і навіть якось переслідував, але не мав змоги поговорити з нею. Вона здогадувалася про мої почуття, але хто хоче жити з людиною, яка має репутацію наркомана, злодія, та ще з кулею в голові. Тому весь час уникала мене. Кожного дня ця дівчина ходила на Службу Божу в намірі своєї родини, а особливо молилася за маму, яка важко хворіла. Була вона молодша від мене на дванадцять років. Вісім місяців я невідступно ходив за нею. При одній зустрічі я придумав версію, що від'їжджаю до Німеччини, щоб там оженитися. Моя наречена вирішила тоді пов'язати свою долю з Божим провидінням на горі Крижов, де вона пішла помолитись. При зустрічі зі священиком вона попросила у нього Святе Письмо. Відкривши його, вона прочитала перші зверху рядки: «Покладайся на Бога. Приймай те, що Бог тобі пропонує. Це твоє майбуття».

Коли я прийшов до неї попрощатись і заодно запропонував їй вийти за мене, то вона погодилась. Я їй признався, що я багато молився в цьому намірі. Ніколи не був такий щасливий, це був найкращий день в моєму житті.

Ми взяли шлюб у церкві і створили свою сім'ю. Зараз маємо троє дітей: дві дівчинки і хлопчик. Це великий дар. Ми розуміємо, що це щастя потрібно берегти, тому кожен день ходимо на Службу Божу і молимося на вервиці. Це велика сила. Наші батьки приїжджають до нас. Ми також їздимо до них. За все я дякую Богові, особливо за моє навернення. Якщо говорити по правді, то це було чудо для моєї душі. Здавалось, що я настільки був хворий, що не було якогось порятунку. І тільки Марія тут, в Меджугор'є, стала для мене тою провідницею, що витягла мене з тієї страшної трясовини наркоманії. Я повірив в її чудодійну силу і материнську опіку. Коли ми говоримо про оздоровлення тілесні, інколи забуваємо про оздоровлення душевні, які, напевно, набагато більше переважають в кожного з нас. Тож будемо вдячними її теплому материнському Непорочному Серцю. Вас, священиків, прошу не забувати у своїх молитвах про людей, а особливо, молодь, яку сатана опанував через наркоманію і алкоголь. Ваша молитва, як говорить тут Марія, має велику силу».

В цей час до залу увійшла дружина Горана з його трьома діточками. Ми могли переконатись, що він дійсно щасливий у своїй сім'ї, коли він їх обнімав і цілував, а потім разом вони заспівали по-хорватськи під гітару всім відому пісню: «Здраво Марійо, Краліце міра, Госпа Майко моя (3), Краліце міра.»/

Ось таку насичену історію життя і навернення до Бога ще однієї людини вдалося почути в цьому славетному місці паломництва в теперішній Боснії. ■

КРОСВОРД

(Три крапки замініть словом із книги Томи Кемпійського «Наслідування Марії»)

Підготувала Леся ШТИКАЛО

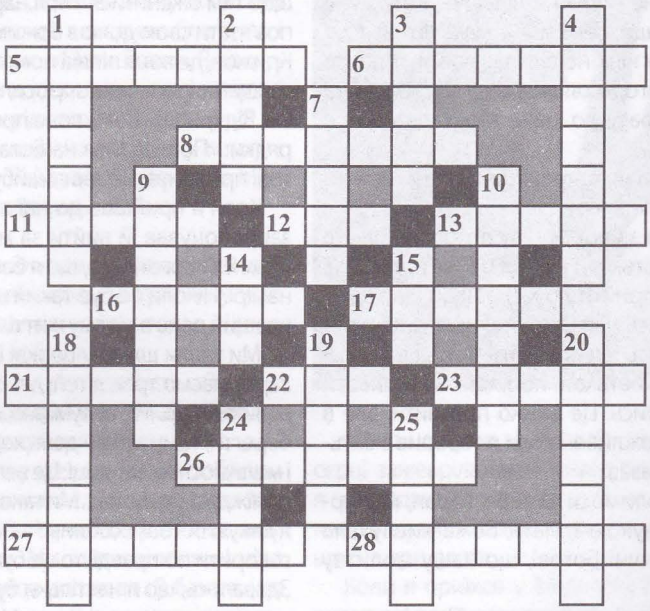

ПО ГОРИЗОНТАЛІ: 5. Хто ж краще від Марії може дати нам … і науку? 6. Наслідуй Святих, що звикли відмовляти і носити, як щит і відзнаку Марії, … або вервицю. 8. Марія – Цариця через Своє Серце так, як Вона Цариця через Свій людський … . 11. … звістив благодатній: Чистая Діво радуйся! 12. Змагання – це …, що коштує, тож вимагає сміливості й енергії. 13. Служба Марії не повинна тобі видаватися ані задовгою, ані затяжкою, а навпаки, завжди приємною, повною …, завжди охочою. 16. Багато молодих дівиць, каже … книги Премудрості, зібрали собі скарби, але Ти, Маріє всіх їх перевищуєш. 17. Маріє, Ти – взірець життя, … чеснот, світло дня. 21. Непорочне Серце Марії, зроби моє … подібним до Твого. 22. Добре використати нинішній … – значить збагатити своє життя. 23. Щасливий, хто запрошений на … Агнця, приступає кожного дня до гостини святого Престолу, очікуючи вічного бенкету в небі. 26. «Тепер піднеси свою думку, – каже святий … до нього, – на цей образ, найбільш подібний до Христа, бо тільки в Її надзвичайній красі здобудеш силу дивитися на Нього». 27. Вона – ласкавість, … і солодкість. 28. О Діво дів, уся прекрасна й запашна, в Собі Ти маєш блиск зорі й чарівну красу рожі, чар світанку, подив перлин, … сонця.

ПО ВЕРТИКАЛІ: 1. Це причина, чому діти Марії носять у собі … неба. 2. Віддавай Їй усяку честь і пошану, бо якщо природний … зобов'язує дітей любити свою маму, то наскільки більше ми повинні засвідчувати наші почуття любові й ніжності до Матері ласки. 3. Нехай твій … буде завжди чистим, а твоя воля звершена до добра. 4. … – це чеснота, що випромінює щастя, аби потішати інших. 7. Всі вірні повинні кликати Марію на … . 9. Зброя проти диявола, панцир проти пекла. 10. Назва одного із розділів книжки Томи Кемпійського «Наслідування Марії» – «Відвічне … любові». 14. Справді, Маріє, … праведних об'єднує свої мелодії й голоси, щоб оспівувати Твою принаду й любов, Твою ласку й святість. 15. В голосі Ісуса є солодкість, що потішає, сила, яка підтримує, радість, що дає відвагу, ласка, котра прощає, доброта, яка забуває … . Голос Марії також лагідний, повний солодкості, а скріплює, як мед. 18. Свята це і побожна практика носити … Марії й відмовляти Її вервицю. 19. У тому мистецтві – вся … духовного життя. 20. Честь Тобі вічна і хвала, у Тобі, радість серця мого терпіло Ти за мене много велика … Твоя була. 24. Хвала, … і слава во вишніх Богові, що дає Тобі, Маріє ласку більшу, ніж усім жінкам на цьому світі. 25. Досконала … має нове ім'я – величність.

Відповіді на кросворд «ВЕЛИКОДНІЙ», опублікований у числі за квітень 2010 року:

По горизонталі: 1.Ангел. 5.Веселість. 8.Життя. 9. Марія. 10.Око. 13.Апостол. 14.Радість. 15.Христос. 16.Вечірня. 19.Бог. 21.Блиск. 22.Народ. 23.Ненависть. 24.Закон.

По вертикалі: 2.Гілочка. 3.Честь. 4.Страх. 6.Визволитель. 7.Літостротон. 11.Ворог. 12.Матей. 17.Чоловік. 18.Аскет. 20.Щастя.

МІСІОНАРЧИК

ДВІ СЛОВІ

Підготував бр. Юстин БОРИС, ЧСВВ

Христос Воскрес!

Привіт, мої любі друзі. Я надзвичайно тішуся кожного разу, коли маю нагоду завітати до вас. Проминув ще один місяць весни – квітень. Йому на зміну прийшов чудовий, теплий травень. Навколо зазеленіли дерева, забуяли трави, розцвіли квіти, співають пташки, літають метелики… Цей рядочок прекрасних весняних подій можна продовжувати і продовжувати, адже їх так багато і на них неможливо не звернути уваги. Саме через це стало важче вчитися, адже так важко висидіти на уроках в школі, коли надворі світить сонечко. Так і хочеться вибігти на вулицю та побавитися в різні ігри. Та непотрібно засмучуватися, адже це останній місяць навчання і незабаром… довгоочікувані літні канікули. Признаюсь, по секрету, я теж їх з нетерпінням чекаю. Отож, мої найдорожчі приятелі, бажаю вам закінчити цей навчальний рік з найкращими оцінками, а головне – зі знаннями. Постарайтеся якнайкраще та якнайполегливіше вчитися, щоб потім спокійно і, як то кажуть в народі, з чистою совістю провести літо.

У місяці травні маємо великі християнські свята. Хочу сказати кілька слів про них. 13 травня ми будемо святкувати Вознесіння Господнє. Воно є одним з 12 найбільших свят у році. Пригадую, що Ісус

після Свого Воскресіння ще сорок днів ходив по землі, з'являвся своїм апостолам та давав їм різні настанови. А на сороковий день зібрав їх на горі, що зветься Оливною, неподалік від Єрусалиму, і там вознісся на небо, пообіцявши, що завжди буде з усіма людьми. Також наказав не покидати Єрусалим та пообіцяв, що по кількох днях зійде Утішителя – Святого Духа. 23 травня будемо святкувати Зіслання Святого Духа. Ісус виконав Свою обіцянку – на десятий день після Вознесіння, коли учні були разом на молитві, зненацька піднявся шум вітру, Святий Дух у вигляді

вогненних язиків з'явився над головами апостолів і вони почали говорити різними мовами. В цей день апостоли зодягнулися силою Святого Духа і тепер вони сміло починають голосити Слово Боже по всій землі, усім народам.

Мої найдорожчі читачі, на кожного з нас також сходить Святий Дух у святій Тайні Миропомазання. Як каже святий Павло, ми є «храмом Святого Духа», у кожному з нас Він живе. І кожного разу, коли ми грішимо, то зневажаємо цей храм і проганяємо Святого Духа. Тому остерігайтеся гріха, дбайте за те, щоб храми ваших душ завжди були прибрані та прикрашені, тобто сповідайтеся та приймате Ісуса у Пресвятій Тайні Євхаристії, щоб Він разом зі Своїм Отцем і Святим Духом завжди мешкали у ваших душах.

І наостанок хочу нагадати, що у другу неділю травня святкуємо День Матері. Тож не забудьте, дорогі дівчатка та хлопчики, привітати своїх найдорожчих мамусь та бабусь. Подякуйте їм за багато недоспаних ночей, коли доглядали за вами, маленькими; за їх натруджені руки, які готують вам їсти і дбають за ваш одяг; подякуйте за молитви, які вони заносять за вас; подякуйте їм за всю любов до вас. Адже мама – це найдорожча людина на землі, яка готова все зробити заради своєї дитини, яка здатна любити навіть найневдячніших дітей. Тому вона заслуговує на слова подяки, на щирий поцілунок та квіти чи якийсь інший подарунок. Тож скажіть своїм матусям, що любите їх і, повірте, їй буде дуже приємно, адже щирі слова вдячності – це найкращий подарунок. ■

СТОРІНКАМИ БІБЛІЇ

Вознесіння Господнє.

А одинадцять учнів пішли в _____ на гору, куди їм Ісус призначив. Побачивши його, вони _____ йому; а деякі _____. Ісус же приступив і промовив до них: "Дана мені всяка _____ на небі й на землі. Ідіть, отже, і зробіть _____ всі народи: хрестячи їх в ім'я Отця і Сина і Святого Духа; _____ їх берегти все, що я вам _____. Отож я _____ по всі дні аж до кінця віку."

Потрібні слова до цієї історії ви може знайти у Святому Письмі – в Євангелії від Матея 28,16-20. Їх потрібно написати у порожні місця над рисочкою.

Зіслання Святого Духа.

А як настав день _____ _____, всі вони були вкупі на тім самім місці. Аж ось роздався _____ з неба шум, неначе подув буйного вітру, і _____ увесь дім, де вони сиділи. І _____ їм поділені язики, мов вогонь, і осів на кожному з них. Усі вони _____ Святим Духом і почали _____ іншими _____, як Дух давав їм промовляти.

Потрібні слова до цієї історії ви може знайти у Святому Письмі – в книзі Діянь Апостолів 2,1-4. Їх потрібно написати у порожні місця над рисочкою.

МІСІОНАРЧИКОВА ПОШТА

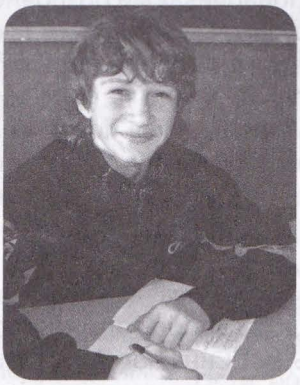

Христос Воскрес!

Дорогий Місіонарчику! Пише до тебе Святослав. Мені 12 років, я проживаю у м. Львові. Ходжу до церкви святого Андрія. Навчаюся у середній школі № 9 м. Львова. Мій улюблений урок – це українська мова. Займаюся музикою, граю на скрипці. Також захоплююся балетом, в якому досягнув великих успіхів. Також я є новий читач «Місіонарчика». Сподіваюся, що мені сподобається цей журнал. Я б хотів попросити для нього Божої Ласки і поближче познайомитися з «Місіонарчиком» та його читачами. Сподіваюся на подальше спілкування. А також я люблю складати вірші. Я написав вірш «День матері» і хочу ним поділитися з читачами «Місіонарчика». Оскільки на порозі місяць травень, а в травні ми святкуємо День матері, тому, при нагоді, хочу привітати свою маму з цим святом, а також усіх матерів. В подарунок відправляю свій вірш. ■

«ДЕНЬ МАТЕРІ»

Святослав КАЩІЙ

Многа літа вам співаєм,
Щастя, радості бажаєм.
До ста літ, щоб ви дожили,
І ніколи не хворіли.

Хоч літа ваші минають,
Сини й доні виростають,
Добра допомога буде,
Будуть з них радіти люди.

Як пораниш пальчик,
Мама поцілує.
Розіб'єш коліно,
Мама пожаліє.

У цей весняний день,
свою любов покажу,
І напишу листівку:
Моя мамуся найкраща в світі.

Любий Святославчику, я дуже радий познайомитись з тобою і щиро вдячний за твого листа. Дуже вражений твоїми зацікавленнями та досягненнями. Я дуже люблю скрипку, це, мабуть, найдушевніший інструмент, який так ніжно стукає до серця, що воно просто розтоплюється і наповняється любов'ю, а душа ніби співає. Кажуть, що люди, які грають на скрипці, надзвичайно чуйні та з щирою, співочою душею. Також тішуся твоїми захопленнями і досягненнями у балеті та іншими зацікавленнями. Особливо вдячний за вірша, адже складати вірші – це також непроста справа, тут потрібна неабияка творча душа. Бажаю тобі розвинути твої таланти, щоб ти міг ними потішати, розраджувати людей, а також додавати їм наснаги. Сподіваюся, що цей твій лист – це тільки початок нашого спілкування. Очікую на твої наступні вісточки, в яких ти поділишся ще не одним віршем з читачами. ■

Любі друзі!

Я з нетерпінням чекаю на ваші листи. Пишіть про все, що вас цікавить: про друзів, школу, проблеми з батьками чи однокласниками, про те, що приносить радість або біль. І я спробую знайти відповіді на ваші запитання. Напишіть, про що хочете читати на сторінках «Місіонарчика». Скоро прийдуть літні канікули, отож, можете написати, як ви плануєте їх провести.

НАГАДУЮ МОЮ АДРЕСУ:

м. Львів, вул. Б. Хмельницького, 36, Святоонуфріївський монастир отців Василіан. «Місіонарчик» 79019.

А також ви можете писати на електронну пошту: misionarchik@i.ua

КАТЕХИЗМОВІ ВИЇМКИ

У сьогоднішньому номері «Місіонарчика» ми розпочнемо розглядати правди віри. Якщо ми відкриємо катехизм, то побачимо що там є шість правд віри. Ви, напевно, запитаєте, що це таке, ці правди віри, і чому їх є аж шість? А я вам відповім: це головні правди нашої віри, в яких коротко записано те, у що ми повинні вірити. Вони складені на основі Святого Письма і Свята Церква подає нам ці основні правди, щоб ми знали і вірили, бо це основа нашої віри. Нижче подаю список цих правд і на домашнє завдання вам потрібно вивчити їх напам'ять. В наступних числах «Місіонарчика» я буду розповідати і пояснювати про кожну правду окремо. Вас попрошу брати активну участь і писати свої думки щодо цієї теми.

1. Є один Бог, що все сотворив і всім управляє.
2. Бог є справедливий Суддя, що за добро нагороджує, а за зло карає.
3. Є три Божі Особи: Бог Отець, Бог Син і Бог Дух Святий: Це є Пресвята Трійця.
4. Друга Особа Божа, Син Божий, стався чоловіком і вмер на хресті задля нашого спасіння.
5. Людська душа є безсмертна.
6. Божа ласка (благодать) для спасіння є конче необхідна.

ВЕСЕЛИНКИ

КРИК ПІВНЯ

– Тату, чому півні кричать так рано?
– Щоб їх можна було почути. Опісля, коли прокинуться кури, це буде неможливо.

ХТО ХОДИТЬ БОСИМ

Листуються хлопчики з Африки і України.
«Цілий день я ходжу босий і їм банани», – пише негритянський хлопчик.
Український відповідає йому: «Якщо я буду весь день їсти банани, то теж ходитиму босим».

СКРИПУЧА МИША

– Татусю, – мені здається, що в кімнаті пищить миша...
– То що ти хочеш від мене? Щоб я її змастив?

ПІДБАДЬОРИВ

Мама (пошепки):
– Івасю, твій дідусь дуже хворий, скажи йому щось підбадьорливе.
Івась:
– Дідусю, ти хотів би, щоб на твоїх похоронах грав військовий оркестр?

ТЮБИК ПАСТИ

П'ятирічний Юрчик запитує батька:
– Тату, ти знаєш, на скільки вистачає одного тюбика зубної пасти?
– Не знаю, синку.
– На всю ванну, коридор і ще на половину нашого паркана!

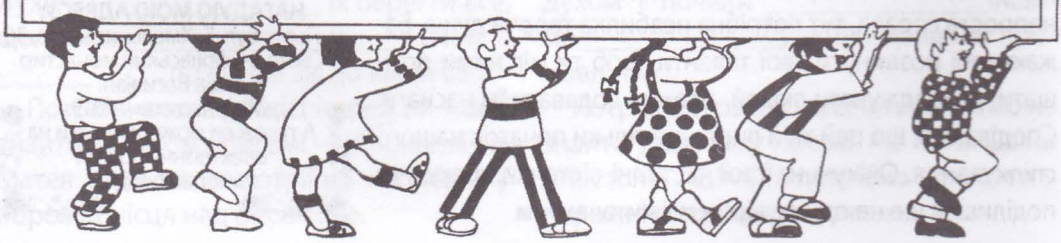

МУХА

Віра ПАРФЬОНОВА

Розповім тобі ще одну історію про хлопчика Степанка, про те, як він перетворився на муху. Ну, звичайно, не на справжнісіньку, а уві сні. Було це так.

Добрим хлопчиком ріс Степанко: і мамі допоможе, і татові не відмовить. Одна біда – неуважність: як не з подряпаними колінами прибіжить, то з розбитим носом. Що в руки не візьме, те й поламає. Одним словом, біда та й годі. Матуся просить: «Степанку, синку, будь обережніший, подумай про своє здоров'я. Не лазь по деревах, адже раз на раз не приходиться. Впадеш – зламаєш ногу чи руку, а то й, не приведи Боже, розіб'єшся…А, згодом, через свою нерозсудливість, можеш і до лихого гурту примкнути! Людина повинна бути спокійною, поміркованою, повинна наперед передбачати наслідки своїх вчинків». Та що Степанкові, як кажуть в народі, хоч кіл на голові теши. Побідкалась мама, вкотре помолилася за синочка і вклала в тепле ліжечко спати, побажавши гарних снів.

Спить Степанко. І сниться йому, що він уже не хлопчик, а … велика зелена муха – летить, дзижчить. Бах!

– Ой, куди це я влетіла? В який вже раз чоло набила. Ох мені ці господині! Натруть шибки до блиску, то й не розумієш, чи у вікно влетіла, чи в повітрі тримаюсь.

Підлетіла муха-Степанко вище і залетіла через кватирку до кімнати. Кімната маленька, низенька, вузенька. «Як в таких незручних коробках можуть жити люди?» – подумала вона і давай гасати туди-сюди. Так шмигала кімнатою, шукаючи виходу, що влетіла в сітку до павука. Дзижчить, бідна, – павук лізе все ближче і ближче. Величезний, з довгими лапищами!

– Чому ж я така нерозсудлива, необережна, – бідкається муха. Треба було сісти, роздивитись довкола, а тоді й прямувати до виходу. Лишенько, рятуйте! Рятуйте! Ря-туй-теее!

– Тихо, тихо, синку, я біля тебе, – заспокоювала мама Степанка, який борсався в ліжку, від когось відмахувався руками і на весь голос репетував «Рятуйте!». – Тобі, мабуть, приснився страшний сон.

Втихомирившись, Степанко посміхнувся, притулився до матусі і сказав:

– Ні, матусю, мені наснився чудовий сон. Тепер я буду найобережнішим у світі хлопчиком. – І тихо додав: я не хочу, щоб мене з'їв павук. Поклав голову на м'якеньку подушку і солодко засопів, залишивши маму в роздумах, про якого це павука говорив її Степанко.

***

То ж і ти, люба дитино, намагайся бути обережною і розважливою. Вчись продумувати наслідки своїх вчинків. Це добрі навики, які супроводжуватимуть тебе в дорослому житті. Прагни душевної рівноваги, старайся бути спокійною при будь-яких життєвих обставинах. Це – великий Божий дарунок, проси його в люблячого Небесного Отця. ■

ЗАГАДКА «СВЯТО МАТЕРІ»

Три крапки замініть словом із пісень про МАМУ та вертикально впишіть у клітинки
У горизонтально виділених клітинках відгадайте назву відомої пісні

Підготувала Леся ШТИКАЛО

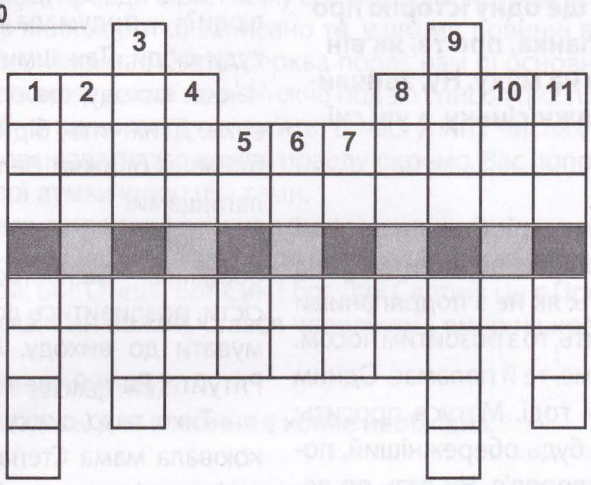

1. У нашім раї на землі нічого кращого немає, як тая мати молодая з своїм дитяточком малим. Автор вірша великий український поет Тарас … .
2. Виростеш, як колос, підеш поміж люди – мами рідний … все з тобою буде (колискова).
3. Теодор … – автор пісні "Мамине свято": Мамине свято з весною йде, Мамине свято – життя цвіте, Мамине свято – день матерів, Мамине свято – любові спів.
4. І в дорогу далеку ти мене на зорі проводжала, і … вишиваний на щастя, на долю дала.
5. Вітальне … – промова, якою вітають кого-небудь.
6. Два кольори мої, два кольори, оба на полотні, в душі моїй оба, два кольори, мої два кольори: червоний – то …, а чорний – то журба.
7. Живе старенька мати у господі, невтомні руки, … золоте щодня і дітям і онукам годить, хоч рідко хто з них дякує за те.
8. Родина, ... – від батька до сина, від матері доні добро передам. Родина, родина – це вся Україна з глибоким корінням, з високим гіллям.
9. Сім'я вечеря коло хати, вечірня зіронька встає, дочка вечерять подає, а мати хоче научати так … не дає.
10. Хай сто літ на світі матуся живе! Матуся, матуся – це … моє! – автор Ірина Шевчук.
11. Хай на ньому цвіте росяниста доріжка, і зелені луги, й солов'їні гаї, і твоя незрадлива материнська ласкава … і засмучені очі хороші, блакитні твої.

Відповіді на кросворд «ГАЇВКИ», опублікований у числі за квітень 2010 року:
По горизонталі: Л.Личко. О.Овес. Ц.Царівна. У.Україна. М.Марічка. Г.Голубка. Р.Рай. С.Садок. П.Поле.
По вертикалі: Ж.Жучок. Д.Дзвіночок. Ц.Церква. В.Весна. П.Пастернак. З.Зіллячко. Т.Трава. Ч.Чабан. К.Кропило. М.Мак.

ВЕЛЕКОДНЯ ПРОЩА

для членів
апостольства молитви

до відпустових міст Польщі

(14-18 кітня 2010 р.Б.)

ХРИСТИЯНСЬКА ПРАВЕДНІСТЬ.

Упорядник о. Василь Зінько, ЧСВВ

Праведність людини полягає в прямуванні людини до Бога і тоді Бог особливим способом схиляється до душі. В книзі о. Василь Зінько подає дуже важливі пояснення про багатство, пожадливість, почуття, пристрасті, вплив світу на людину та вказує способи змагання до християнської праведності, звертає увагу на те, як вберегтися від спокус, перемогти пристрасті, в чому полягає джерело всіх гріхів – гордість. Легка мова робить книгу доступною і зрозумілою для широкого кола читачів, а прості пояснення примушують нас замислитися над нашими вчинками.

ДО СТОЛИЦІ – ДО БУЙНЕСУ.

Автор книги вже відомий читачам своїми повістями про життя українців на еміграції. У своїх спогадах автор розповідає про повсякденне життя і побут емігрантів в Аргентині, про свою роботу, яку проводив для піднесення духу наших земляків, давав добрий приклад для виховання в молоді любові до всього рідного, розраджував тих, хто дуже часто був одиноким на чужині.

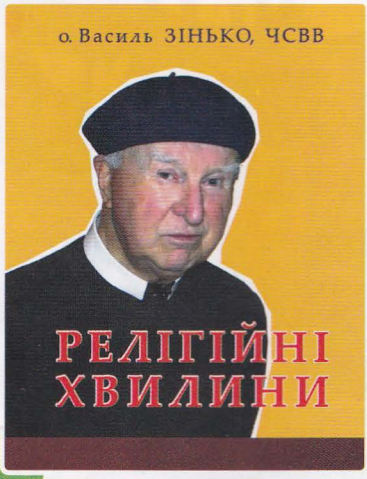

ФОТО «РЕЛІГІЙНІ ХВИЛИНИ».

Власну історію, своє минуле має не лише Церква, держава чи нарід, але історію має усе, що живе в часі….

- Стоп-стій досить комедій і імпровізацій. Не годиться кидати перед тварини святого. Треба вертатися до того, що сотками літ було добре й освячувало вірних, монашество й священництво.

І справді, коли дивитися на те минуле, то воно вже самою своєю поставою говорило нам про пошану й про побожність.

НАЙПЕРШЕ БУТИ ЛЮДИНОЮ.

У цій книзі – чотири розділи-книги, серед яких не лише філософські роздуми над долею людською, а й висвітлені визначні постаті християнства та монаші спільноти й згромадження в Українській Греко-Католицькій Церкві.

www.missioner.com.ua

Тел.: (032)272-90-80;
(032) 297-55-81;
(032) 235-85-55.

Запитуйте книги о. Василь Зінько, ЧСВВ видавництва «МІСІОНЕР» у книгарнях міст та кіосках Ваших парохій!

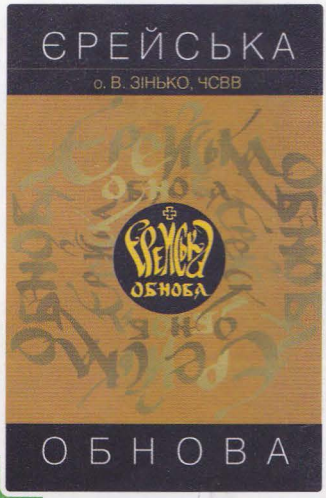

ЄРЕЙСЬКА ОБНОВА.

Це книга-роздума для священиків, носіїв правди Божого слова. У ній порушено наболілі питання, щоб "не стати священикові звітрілою сіллю і світлом, яке не світить, а блимає і гасне".